

۱۵ اردیبهشت ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی
 پنجشنبه ۱۶ جمادی الاول ۱۳۹۷ هجری
 ۵ مه ۱۹۷۷ میلادی

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز پنجشنبه (۱۵) اردیبهشت ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی

فهرست مطالب:

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : حسین میرزالی - دکتر سواد کوهی - اخباری - غلامحسین دانشی .
- ۳- تقدیم لایحه اصلاح ماده ۵۲ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون مجازات مرتکبین قاچاق و الحاق چند ماده و تبصره بقانون مزبور مصوب ۲۵۳۴ ، بوسیله آقای دکتر آگاه معاون وزارت کشور .
- ۴- تصویب صورتنجلسه‌های شماره ۹۲ و ۹۳ روز سه‌شنبه مورخ ۱۶ اردیبهشت ماه ۲۵۳۶ .
- ۵- طرح سؤال آقای محمد علی آموزگار از وزارت راه و ترابری و ارجاع آن به کمیسیون رسیدگی به‌سؤالات .
- ۶- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۲۵۳۰ و ارسال به مجلس سنا .
- ۷- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به روابط موجر و مستأجر و ارسال به مجلس سنا .
- ۸- تقدیم لایحه اعتبار سنوات آتی طرحهای (ساختمان سد جیرفت - ساختمان شبکه آبیاری و زهکشی سرخس - ساختمان سدهای طرق و کارده و هیدرولوژی رودخانه‌ها) بوسیله آقای دکتر شادمان وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست‌وزیر .
- ۹- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع به موافقت‌نامه همکاری در زمینه استفاده صلحجویانه از انرژی هسته‌ای بین سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت پژوهش و تکنولوژی جمهوری فدرال آلمان .
- ۱۰- طرح گزارش شور اول کمیسیون اموراتصادی و دارائی راجع به الحاق سه تبصره بماده ۱۲ قانون ثبت اسناد و املاک .
- ۱۱- طرح گزارش شور اول کمیسیون کشاورزی و صنایع طبیعی راجع به اجازه فروش و اجاره تأسیسات و تجهیزات کشاورزی و دام‌پروری .
- ۱۲- قرائت نامه‌های رسیده از دولت .
- ۱۳- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بر ریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل شد

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
 رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت‌نشود.
 (بشرح زیر خوانده شد)
- آقایان : آشوریان - دکتر ابوالهدی - ادیب
 مجلسی - اردلان - اسفندیاری - اسکندری - اشرفی - امیرعشایری - بزرگ زاده - دکتر بهادری - پردلی - پزشکی - دکتر تجدد - توتونچیان - کاظم جزایری - حاتمی - حیدری - خسروی دارائی - دکتر خطیبی - خلیل زاده شیرازی - دکتر دادفر - دولتی - رامبد - رشیدی اردکانی - دکتر رحمانی - رحیمی لاریجانی - سلیمانی سواد کوهی - سیدی - شادمان - منصور صادقی

دکتر ضیائی - قائمی - قاسمی - قرائی - قراگزلو
شجاعی - قوامی - محمودیان - معتضدی - وزیري .
بانوان : داودی - زاهدی - سلیلی - سثائی .

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : حسین میرزآلو -
دکتر سواد کوهی - اخباری - غلامحسین دانشی .

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم
آقای میرزآلو تشریف بیاورید .

حسین میرزآلو - با کسب اجازه از مقام ریاست محترم
مجلس شورای ملی بعرض نمایندگان عالیقدر میرساند
عم چنانچه به خاطر دارم در دهه آخر فروردین ماه ۲۰۳۶
آذربایجان باز دست دادن خدمتگذار صدیق و وظیفه
شناس خود ماتم زده شد و مردم حق شناس اش را از این
رویداد معزا ساخت (صحیح است) و شرح مراتب باین
اجمال است که شادروان احمد - بهادری سناتور انتظامی
آذربایجان در لیله ۲۳ فروردین ماه ۲۰۳۶ شاهنشاهی پس
از نیمی و اندی سال خدمت در پهنه سیاست مملکت دعوت
حق را اجابت و جایش را در بین علاقمندان خود خالی
ساخت (صحیح است) قید سعید ادواری چند در همین
مجلس محترم عهده دار وظایف خطیر نمایندگی مردم بود
وسالیان چند نیز در سنگر والای سنا بدی گیری خدمات ملی
و میهنی اش برداخته بود او یکی از افراد شناس آذربایجان
و مؤمن با اصول انقلاب شاه و مردم بود . که برای
بزرگداشت سوابق خدمتی و مقامات پر ارج اش لازم بود
در جمع معوثان ملت ذکری از او شود تا بهاس خدمات
صادقانه اش به نیکی یاد شده و زمره فراموش شدگان نباشد
از طرف خود و نمایندگان محترم آذربایجان اعم از شرقی و
غربی و هم چنین قاطبه آذربایجان حق شناس آموزش
روانش را از خدای بخشنده مهربان خواستار و به بازماندگان اش
عموماً و همکار عزیز و محترم مان جناب منوچهر پزشکی
خصوصاً صبر جمیل و اجر جذیل مسألت نمایم - (احسن است)
و بعد مسلماً نمایندگان محترم مقاله مندرج در جریده
شریفه کیهان به شماره ۱۰۴۹ مورخ ۲۰۳۶/۲/۸ را ملاحظه
فرموده و از مفاد تکان دهنده اش چنانچه باید و قوف
حاصل فرموده اند از جهت اهمیت موضوع ولونکراری
هم باشد تاگزیر به بحث و بازگویی در رئیس موارد برآمده
آن بوده و استدعای عطف توجه به عرایضم را دارم
مقاله مورد بحث هشدار آبیخته با خطرات و ناراحتی های
آتی است که گمان می رود بی تفاوتی درباره اش بهیچوجه
من الوجوه جایز نبوده و حتی دقیقه ای تأخیر و سکوت در راه
پیدایش بعلاج نافذ و جایز نباشد بلکه اقدام به پیدایش

از دست دادن هوش و حافظه و بالاتر از اینها جنون و سایر
امراض عجیب و غریب هم پدیده مصرف مشروبات الکلی
بوده اند جای تأسف است پذیرا باشیم که از کشورهای
خارجی تحت عنوان تجارت مشروبات الکلی متنوع به
مملکت وارد میشود و روشن نیست چرا و چگونه از این
واردات لعنتی زحمت را جلوگیری نمیشود . قسمت مهم مطلب
اینست که مقام مذکور افزایش مشروبات الکلی را
بخصوص در بین جوانان معلول چند علت بخصوص
من جمله تقلید و اقتباس از تلویزیون میداند زیرا عمده چنانچه
دیده می بینیم در فیلمها اجرا کنندگان در اولین برخوردشان
با تکلیف خوردن مشروب و بالاخره رد و بدل شدن جامه های
مشروب الکلی در اذهان بینندگان اثراتی میگذازند که
نتیجتاً قبح مطلب را از بین برده عرقوردی مخصوصاً تب
جوان را تشویق به دنباله روی از آنها می نماید (صحیح
است) ای ذممه لعنت بر این تقلید باد ! بی مناسبت نیست
در اینجا خطاب بمقام نامبرده عرض نمایم بمصداق (جاناسخن از
زبان ما میگوئی) خود را سبک بار سازم چه در گذشته
مطالبی در این زمینه گفته شده و خواستار
چاره اندیشی شده ایم نهایتاً بمصداق آنچه پیوسته بجائی
نرسد فریاد است توفیق اخذ نتیجه حاصل نشده است به
خاطر دارم چقدر در باره جلوگیری از نشان دادن
فیلمهای سکسی و نصب صور قبیحه پاره های از بازی کثان
در فیلمها در سردرب سینماها که گمراه کنندگان نسل
جوان بوده صحبت هائی شد ولی باز هم وضع بحال سابق
ادامه دارد جالب اینکه مقام مذکور الکل را مادر فساد
خوانده است بلی کاملاً صحیح است اگر به آید شربینه :
(انما الخمر والمیسر والازلام رجس من عمل الشیطان
فاجتنبو لعلکم تفلحون) (احسن است).

عطف توجه شود در می یابیم که امر موکد در
برهیز از آنها که زستکاری در بی دارد حق مطلب را
کاملاً ادا نموده و جای هیچگونه بحث و نحصی رابافی
نگذارده است یقین دارم زعمای قوم که بحمد الله متدین
بدین مبین اسلام بوده و اوامر قرآن کریم را با جان و دل
پذیرا میباشند برای اعتلای حیثیت اسلام و رعایت سعادت
و سلامت ملت مسلمان ایران هر چه زودتر به مبارزه با این
فساد جنایت آمیز و زایل کننده عقل و شعور و شرم و حیا
برخاسته و اجازه ندهند که دامان عزیزان خانواده ها به
لکه های تنگ و تقریب آورده گردد نمایندگان محترم دیروز
در تشریف اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بزیارت
آستان ملائک پاسبان ثامن الحجج حضرت رضاعلیه السلام
اوامر شان را درباره دین و مذهب و تقوی شنیدند و برای

صدمین بار مکونات درونی پیشوای متفخم مان را به اعتلای
دین و آئین مندرس اسلامی مشاهده نمودید (صحیح است)
آیا حیف نیست ملهم از دستورات قرآن و نظرات شاهنشام
اسلام پناه که مشعر بر از بین بردن فساد است شاهد چنین
فجایع مرکب از آبروربا ددهی باشیم رجاء واثی دارم عرایضم
که صرفاً در جهت خیر و صلاح جامعه ایرانی مسلمان بوده و
میباشد در پیشگاه مجلس محترم و مجلسیان اثرات نیکویی
ندارده و با اتخاذ تصمیم به برانداختن فوری و چنین
لاقیدی های آبیخته با بدیخی های پیش بینی نشده مقام شامخ
اسلام و سلامت جامعه مسلمان را از خودشان راضی خواهند
نمود . (صحیح است)

حال با اغتنام فرصت مختصری از اوضاع و احوال
حوزه انتخابیه تبریز را بعرض میرسانم در نیمه دوم
فروردین ماه ۲۰۳۶ با تفاق عدای از وکلای محترم آذربایجان
شرقی در حضور ریاست عظمی مجلس شورای ملی جهت افتتاح
بیمارستان ۵۰ تخت خوابی امدادی شیروخورشید سرخ ایران
در شهرستان اهر عازم آذربایجان بودیم ریاست محترم شهر
تبریز را با تنگناهایش بویژه نداشتن خیابانهای کافی
مشاهده فرمودند که در حال حاضر عبور شبانه روزی اینهمه
تیرلرها - کامیونهای سنگین و چرخدار ماشینهای پیچیده
چرخه کانتین دار حامل محمولات تنها و فقط از خیابانهای
شمس تبریزی و نفا الاسلام بوده و چه ناراحتی هائیکه مردم
فراط مذکور از تردد های مداوم وسایط نقلیه معروض نمی
گشتند و بعنت نداشتن خیابان کمربندی علاوه بر زحمت های
بی حد و حصر اهالی وقوع تصادفات جان خراشش که برای
مردم عادت ثانوی شده اثناات خیابانهای شهر نیز زیر
چرخهای کامیونها کوبیده شده و دائماً برای شهرداری
فقیر و مقروض تبریز هزینه های کلانی را ایجاد مینمایند
کم خود بجای است جداگانه و متصل . (صحیح است)
ریاست محترم مجلس ملاحظه فرمودند چه در ورود
به شهر یا در عزیمت به فرودگاه که خیابانهای شهری بعنت
نداشتن خط کمربندی در شرق دیزلها و تیرلرها بود
ماشین های پلیس راهنمایی و رانندگی علیرغم مجاهدتهای
کافی بزحمت توانستند راهی باز نموده و مسیر راجعت
عبور ماشین مقام ریاست و همراهانشان بگشایند در آن
گیرودار با استفاده از موقعیت از حضورشان استدعا شد در
تهران ترتیبی دیدند که طرح خیابان کمربندی تبریز
که سالها است زیر مطالعه گروه مهندسان مشاور از یک
طرف و شورای عالی شهرسازی از طرف دیگر می باشد خاتمه
پیدا نماید و با واگذاری اعتبار مصوبه اش امکان شروع

یکار داده شود تا لااقل با آماده شدن خیابان کمریعی رفت و آمد ماشین های بزرگ و سنگین از شهر قطع و بدین ترتیب موجبات آسایش و آرامش مردم شهر فراهم آید خوشبختانه در روزنامه دیروز کیهان خبر کوتاهی در این زمینه که مبشر انجام اقدامات و تعیین پیمانکار بود ناحدی باعث آسودگی خاطر شد که لازم آمد مراتب سپاس و تشکرات قلبی نمایندگان محترم تبریز را حضور متبوعمان تقدیم دارم (احسنت).

رئیس - آقای میرزاو وقت جنابعالی تمام شده است آقای دکتر سواد کوهی بفرماید.

دکتر فتح الله سواد کوهی - جناب آقای رئیس خانم ها و آقایان، همکاران ارجمند، اولین وظیفه هر نماینده مجلس مطالعه قانون اساسی و متمم آن و آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی است زیرا انجام وظایف خطیر نمایندگی ملت مستلزم دانستن حقوق و تکالیف نمایندگی است. با مذاکره در قانون اساسی و متمم آن حقوق و تکالیف نمایندگان مجلس شورای ملی روشن میگردد، خصوصاً در اصل چهل و ششم که تصویب امور مالی را مختص مجلس شورای ملی کرده است که مهمترین آن بودجه کشور است. ضمناً قانون اساسی در اصل چهاردهم مقرر کرده است که مجلس شورای ملی روش کار خود را بر حسب آئین نامه داخلی تنظیم کند. بر حسب این اصل اولین آئین نامه داخلی مشتمل بر ۹۰ ماده در تاریخ ۲۹ شعبان ۱۳۲۴ قمری به تصویب رسیده است که تاکنون تغییراتی بسیار یافت و در مقدمه آئین نامه داخلی که فعلاً در دست است تاریخچه آن بوضوح بیان شده و نیاز به تکرار ندارد. بر حسب همین مقدمه آخرین تغییرات در ۱۴ اردیبهشت ماه ۲۰۳۰ شاهنشاهی بعمل آمده است. ضرورت این اصلاحات قابل توجه است، چون مقررات کلی است و در موقع اعمال اشکالات آن روشن میشود. البته تا آنجائیکه مقررات تاب تفسیر داشته باشد از طرف صاحب نظران رفع مشکل میشود والا باید بموجب مقررات بعدی اصلاح گردد. در دادگستری این نحوه کاملاً معمول است. قوانین هر قدر با تعمق و تفکر و از طرف افراد متخصص و مجرب فراهم بشود و تصویب گردد باز در عمل نارسائی آن چشم میخورد و بناچار از طرف قضات در مراحل تخلف تفسیر میگردد اگر این تفسیر چند بار از طرف دیوان کشور تأیید گردد یا خود دیوان کشور چندبار در امری تفسیر مشابه نماید اصطلاحاً میگویند رویه قضائی بدست آمده است که تسلط بر آنها از واجبات

قاضی و وکیل دادگستری است البته بحث تفسیر که بچندگونه است از جمله تفسیر قانونی که با مجلس شورای ملی است و تفسیر علمای حقوق که جنبه نظری است و تفسیر قضائی که بشرحی که عرض شد بدست میآید بسیار پیچیده است و آثار آنها مختلف است. چنانکه تفسیر در امر جزائی باید مضیق باشد و در مورد امور بدنی در صورت سکوت یا ابهام با اجمال قانون باید از روح قانون یا عرف عادت مسلم استفاده کرد. البته اگر با تغییر رفع اشکال نشود باید با قانون جدید مسائل را حل کرد. باز ذکر این مقدمه کوتاه باستحضار میرساند که بنده مثل همه همکاران ارجمند در این دودوره اجلاسیه مرتب آئین نامه داخلی مجلس را مطالعه میکنم و در آن بنظر خودم و با مطالعات تطبیقی که انجام کردم نقائصی مشاهده کردم که بعرض ساحت مقدس مجلس شورای ملی میرسانم که در صورت پیدا کردن همفکران مبادرت به پیشنهاد اصلاح آئین نامه داخلی خواهد شد.

۱- ماده ۹ - آئین نامه داخلی - در اولین دوره اجلاسیه در کمیسیون تحقیق بنا بر سایودن این ماده برخورد شد. زیرا در ماده میگوید اگر شعبه نظریه رد اعتبارنامه دادیا در مجلس کسی مخالفت کرد پرونده به کمیسیون تحقیق میآید. در حالیکه یکی از شعب بجای رد اعتبارنامه اظهار نظر کرد که پرونده انتخابات نماینده... به کمیسیون تحقیق برود. و مجلس هم پرونده را به کمیسیون ارسال داشت کمیسیون درباره اینکه آیا چنین پرونده ای قابل طرح است؟ ناچار به تفسیر شد و گفت وقتی شعبه نظر داد که پرونده به کمیسیون تحقیق برود در حکم اینست که نظر به رد اعتبارنامه داده است. البته توجه میفرمایند که این تفسیر است و جا دارد که ماده اصلاح گردد و تکلیف روشن باشد.

۲- در ماده ۳ - آئین نامه داخلی رؤسای فراکسیون های پارلمانی احزاب را جزء هیئت رئیسه قرار داده است که با تشکیل حزب یگانه رستاخیز موضوعاً تعیین رؤسای مذکور منتفی است ولی با توجه باینکه مقررات تا زمانیکه نسخ نشود معتبر است نیاز با اصلاح ماده مذکور نشود است. ۳- در ماده ۲ - آئین نامه ذکر کردی از تساوی آراء در موقع انتخاب هیئت رئیسه کمیسیونها نکرد و در نتیجه در همین دوره اجلاسیه دریکی از کمیسیونها پس از اینکه در مورد انتخاب رئیس کمیسیون تساوی رأی بدست آمد مبادرت به تجدید رأی شد. البته در ماده ۱۴۸ آئین نامه بطور کلی قید کرده است که باید در این مورد نیز

در صورت تساوی رأی اقدام بقرعه کشیدن شود لکن بعلت قطع ارتباط بین تناسب مواد، این اشتباه پیش آمد. جا دارد که در خود ماده ۲۳ - اصلاح پیش آید.

۴- بموجب اصل ۱۳ قانون اساسی نمایندگان از تعرض مصون هستند و در صورتیکه متهم بارتکاب جنحه و جنایت شوند تعقیب آنان با اجازه مجلس خواهد بود که معروف به مصونیت پارلمانی است آئین نامه نیز از مواد ۱۶۷ بعد ترتیب تعقیب نماینده مجلس شورای ملی را در صورتیکه در معرض اتهام جنحه و جنایت باشد روشن کرده است لکن در همین دوره این بحث پیش آمده است. مصونیت پارلمانی از چه هنگام آغاز میشود؟ از زمان اعلام نتیجه انتخابات؟ یا دادن اعتبارنامه یا تصویب اعتبارنامه در مجلس شورای ملی؟ در عمل بعد از انتخاب نمایندگان و قبل از تصویب اعتبارنامه مقامات اداری و قضائی خود را صالح بر سیدگی دانسته اند. کمیسیون تحقیق نیز نتوانسته است نظریات و روشنی بدهد. زیرا از طرفی هدف از مصونیت حفظ وضعیت کسی است که بنمایندگی انتخاب شده و احتمالاً قوه مجریه بناحق علیه او اقدام نکند. از طرفی در یک فاصله زمانی مثلاً از روز اعلام نتیجه انتخابات تا روز دادن اعتبارنامه و افتتاح مجلس شورای ملی و تصویب اعتبارنامه وضع خاص وجود دارد. چون هنوز نمایندگان دوره قبل عنوان نمایندگی دارند نمیشود

در یک زمان دور بر ابر عهده معین نماینده داشت و بعلاوه پرداخت مقرری موکول به تصویب اعتبارنامه شده است. همچنین منتخبین که سمت دولتی دارند و ممنوع از انتخاب شدن نباشند تا زمان تصویب اعتبارنامه از عنوان دولتی استفاده میکنند و از حقوق و مزایای آن بهره مند میشوند در حالیکه بین نمایندگی مجلس و کارمندی دولت قابل جمع نیست. روی هم رفته بمنظور حفظ حقوق مردم و منتخب ماده ۱۶۷ باید اصلاح شود و تاریخ مصونیت از زمان اعلام نتیجه انتخابات باشد.

۵- اختلاف نظریین کمیسیونها - طبق ماده ۵ - آئین نامه داخلی ریاست مجلس شورای ملی حق دارد لوائح یا طرح را به کمیسیون یا کمیسیونهای ارسال دارد. در تبصره این ماده قید شده که رسیدگی اصلی با کمیسیون مادر است. کمیسیون مادر پس از رسیدگی لایحه را به کمیسیونهای ذیربط میفرستد و آن ها نظر خود را به کمیسیون اصلی ارسال میدارند تا به انضمام گزارش کمیسیون اصلی برای طرح در مجلس تقدیم گردد.

۶- رسیدگی بودجه - چنانکه در مقدمه بیان شد بموجب اصل چهل و ششم قانون اساسی رسیدگی بودجه کشور یا بودجه دولت که صحیح تر است با مجلس شورای ملی است طبق اصل بیستم قانون اساسی «بودجه هر یک از وزارتخانه ها باید در نیمه آخر هر سال برای سال دیگر تمام شده و پانزده روز قبل از عید نوروز حاضر باشد». در این آئین نامه داخلی یکجا از ماده ۲۶ تا ۲۸ تشکیل کمیسیون بودجه و وظایف آنرا بر شمرده و در جای دیگر در ماده ۱۲۲ طرز رسیدگی بودجه را در جلسه علنی شرح داده است. برای اینکه بهتر بتوانیم در این مورد بحث کنیم بهتر است کمی درباره بودجه بپردازیم بودجه چیست؟ تعریف کاملی نمی توان از آن کرد. تعریف ابتدائی آن عبارت بود از صورت دخل و خرج مملکتی. در صورتیکه امروز با پیشرفت امور اقتصادی و برنامه ریزی و سرمایه گذاری دولت و پیچیده بودن خدمات و کمکها، بودجه شامل نه تنها صورت درآمدها و هزینه ها است بلکه روشن گریها و خطمشی های اقتصادی و اجتماعی و سیاسی دولت است. با مطالعه در بودجه هر کشوری میتوان به نمای کلی اقتصادی و سیاسی و اجتماعی آن کشور پی برد. موازنه و کسرموازنه بودجه نشانه تعادل و عدم تعادل اقتصادی است. بودجه میتواند از بحرانها جلوگیری کند و تورم را مهار نماید. بنابراین بودجه هر مملکت مجموعه کار و فعالیت و سیاست عمومی اقتصادی و اجتماعی سالیانه آن مملکت است. با این اهمیتی که بودجه دارد به بینیم چند مرحله دارد مرحله اول تهیه بودجه است که با قوه مجریه است. مرحله دوم تصویب آنست که با مجلس شورای ملی و سنا است - مرحله سوم اجرای بودجه است - مرحله چهارم تفریح بودجه است که با دیوان محاسبات و مجلس شورای ملی است.

در کشور ما قبل از انجام کارهای برنامه ای تهیه بودجه بسیار ساده و در یکی از ادارات وزارت دارائی انجام

میکرفت معمولاً هر وزارتخانه صورت پیش بینی درآمد و هزینه خود را بوزارت دارائی میداد و وزارت دارائی جرح و تعدیلی بعمل میآورد و به مجلسین میداد. گاهی نیز در زمان بحرانهای اقتصادی از انجام آنهام عاجز میشدند و بودجه بصورت یکدوازدهم تصویب میشد. از چند سال باینطرف امور بودجه از وزارت دارائی منتزع و بسازمان برنامه ارجاع گردید و الحقی والانصاف از آن تبعید شروع به تهیه بودجه برنامه‌ای و عملی شد. کم‌کم کار بجائی کشید که در قانون تشکیل سازمان برنامه بسال ۲۰۳۱ اساساً قانون بعنوان سازمان برنامه و بودجه گذشت و در واقع سازمان دو وظیفه پیدا کرد یکی برنامه ریزی دیگری هم تنظیم بودجه.

ما نمایندگان دوره رستاخیز دست کم دو سال است که با این طرز کار آشنائی پیدا کرده‌ایم. کتاب‌های قطوری از طرف دولت بعنوان بودجه کل کشور تهیه میشود و درشش ماهه دوم به مجلس آورده میشود. پس از انجام تشریفات کمیسیون، بودجه برحسب فرصتی که دارد لایق قطع راجع ببرنامج و سرمایه‌گذاری‌ها و اقلام درآمد و هزینه رسیدگی مینماید و بالاخره گزارشی تهیه و به مجلس تقدیم میگردد. مجلس نیز پس از شنیدن نظرات مخالف و موافق نسبت به لایحه بودجه رأی میدهد.

برای همه نمایندگان محترم روشن است که با وضع حاضر امکان اعلان نظر کامل در بودجه کشور که از وظایف اولی و حتمی نمایندگان مجلس است وجود ندارد پس بایستی راه حل‌هایی در نظر گرفته شود که تا حدود امکان این تکلیف ملی انجام شود.

اول - دولت باید نمایندگان ملت را از حیث کمیت و کیفیت و روش تنظیم بودجه عملاً در جریان گذارد. باین معنی که در طی کنفرانس و گردهم‌آیی مدیران بودجه نمایندگان مجلس روشن تنظیم بودجه و خطوط اصلی و نظرات دولت روشن گردد.

دوم - پس از وصول بودجه به مجلس شورای ملی هر یک از کمیسیونهایی که با وزارتخانه‌ای مربوط است ظرف یک هفته مکلف باشد بودجه وزارتخانه مربوط را بررسی کند و گزارش اختصاصی تهیه و به کمیسیون بودجه که کمیسیون مداراست تسلیم دارد. کمیسیون بودجه با توجه به نظرات کمیسیونها بررسی بودجه را آغاز کند. البته انجام اینکار مستلزم

اصلاح مواد ۲۶ تا ۲۸ آئین‌نامه مجلس شورای ملی است. مزایای این روش که در بعضی کشورها جاری است بسیار زیاد است. زیرا غیر از آنکه با روح ماده ۵-۴ آئین‌نامه و تبصره آن سازش دارد و هم‌اکنون نیز در غیر مورد بودجه عمل میشود چنانکه اگر لایحه وزارت کشور جنبه مالی و استخدامی و جزائی داشته باشد علاوه بر کمیسیون کشور که اصلی است، کمیسیونهای استخدام و دارائی و دادگستری نیز نظر میدهند. اصولاً فلسفه تشکیل کمیسیونها جمع‌آوری و کلای صاحب‌نظر در کمیسیون معین است لذا وقتی بودجه به مجلس میآید هر یک از کمیسیونها بوضع وزارتخانه مربوط به کمیسیون خود بیشتر مطلع هستند تا کمیسیون بودجه بعلاوه کمیسیون بودجه نمی‌تواند آن اندازه احاطه داشته باشد که تمام نیازها و کیفیت کار وزارتخانه‌ها را ملحوظ بدارد نکته مهمتر آنکه باین روش کار کمیسیون بودجه آسان میگردد. زیرا از هر کمیسیون گزارش میرسد و با توجه به آن بهتر میتواند اظهار نظر نماید. درخاتمه چند نکته را باید باستحضار برسانم. اول اینکه تفائلی دیگر هم در آئین‌نامه وجود دارد که برای جلوگیری از اطاله کلام از ذکر آن خود داری گردید. دوم اینکه احتمال زیاد است همکاران ارجمند نیز به نارسائی‌های دیگری برخورد کرده باشند که در صورت تصمیم به اصلاح آئین‌نامه آنها نیز مطرح خواهند شد. سوم اینکه اگر ضرورت پیدا کند که در این موارد مطالعه بیشتر انجام گیرد جا دارد که در جلسه خصوصی نظرات نمایندگان محترم شنیده شود و تصمیم شایسته‌ای اتخاذ گردد. (احسنت)

رئیس - آقای اخباری بفرمائید

اخباری - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم، در هفته‌ایکه گذشت بمناسبت آغاز سی و یکمین سال بنیانگذاری سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی، اهلحضرت همایون شاهنشاه آریامهر اعضای هیئت مدیره این سازمان را بحضور پذیرفتند. والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی بمناسبت ریاست عالی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی در این شرفیابی حضور داشتند.

شاهنشاه آریامهر، ریاست عالی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی فرمایشاتی ایراد فرمودند که با توجه

باهمیت فوق‌العاده‌ی آن بخشی از فرمایشات معظمله را بذاگانه می‌رساند:

شاهنشاه آریامهر در فرمایشات ~~شاهنشاهی~~ به اصل تمرکز و عدم تمرکز فرمودند:

«گمان میکنم کارهای این دستگاه در عین تمرکز روی عدم تمرکز نیز استوار است و بهترین معرف این عدم تمرکز در واقع شرکت مردم در بعضی از امور این سازمان است. بعنوان مثال از جنبش ملی نیکوکاری میتوان نام برد که در مدت خیلی کوتاهی وجوه قابل توجهی را مردم تقدیم کردند. این روحیه خیر و نیکوکار ایرانی را می‌رساند و اگر زاهی به آنها نشان بدعند و مطمئن باشند مسلماً در این راه قدم‌هایی بر میدارند. مردم در قدیم به عنوان وقف نیت نیکوکاری داشتند این فکر از محیط کوچک ده یا شهر خودشان تجاوز نمیکرد. ولی امروز میشود روی مقیاس ملی فکر کرد.» (صحیح است)

شاهنشاه اضافه فرمودند: اشخاصی پیدا میشوند که در شهر خودشان دهها یا صدها میلیون ریال برای مؤسسات فرهنگی یا آموزشی تقدیم میکنند. این چیزی است که برای این مملکت مفید است. این روحیه‌ای است که بجهت‌های این مملکت را تربیت میکند و آنها را در کار خردشان متخصص و استاد باریاورد و آنها نیز بنوبه خودشان به مملکت و جامعه خود خدمت درجه یک عرضه خواهند کرد. (احسنت)

در اینجا با توجه به سخنان پیرام شاهنشاه آریامهر لازم میدانم به یکجمله‌ای از چگونگی پایه‌گذاری جنبش ملی نیکوکاری که میتوان گفت یکی از ره‌آورد‌های پرفرو شکوخی است که در خجسته روزگار آریامهری و باندیشه‌ی والا و انسانی والا حضرت نیکوکار، شاهدخت اشرف پهلوی و به پیروی از منویات بلند شهریاری پایه‌گذاری شده است اشاره‌ای میکنم.

دو سال پیش، بسال ۲۰۳۴ شاهنشاهی درآستانه‌ی سیست و نهمین سال تأسیس سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی، والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی که همواره در انجام کارهای خیر و عام‌المنفعه پیشگام هستند ملی پیامی که از رسانه‌های گروهی بخش شد ایجاد واحد تازه‌ای را در سازمان شاهنشاهی و خدمات اجتماعی اعلام داشتند که هدفی انسانی و مردمی دارد و برای تأمین هر چه بیشتر مردم کشور به ویژه نیازمندان پایه‌گذاری شده است. (صحیح است)

والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی دریام خود که

روز ۱۵ اردیبهشت ماه ۲۰۳۴ شاهنشاهی ایراد شد فرمودند:

همه مردم را بکار خیر دعوت میکنم. واحد جدیدی در سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی بوجود آمده است که نیک اندیشان پرمشغله را در اجرای نیت خیری که دارند یاری و راهنمایی کند.

هر کس میتواند به اندازه توانائی خود از طریق این واحد به هموعان خود کمک کند.

نگذارید زندگی پرمشغله امروز، شمارا از کمک به دیگران و کارهای خیر باز دارد.

برای ایجاد مؤسسات عام‌المنفعه، سازمان شاهنشاهی با افراد خیر همه‌گونه کمک و همکاری را بعمل میآورد.

اگر نتوانید یک بیمارستان احداث کنید، شاید بتوانید هزینه یک تخت بیمارستانی را به مدتی دلخواه تقبل نمایند. (صحیح است)

اگر در میان جوامع معدودی نیاز به بهره‌گیری از کمک و مساعدت دیگران دارند تمام افراد بشیر بدون استثناء به نیکوکاری و انجام کارهای خیر محتاجند و هر کس در هر مقام و موقع تا توفیق نیکوکاری نداشته باشد و احساس ثمر بخشی نکند رضایت خاطر و آرامش درون که معنی واقعی سعادتست، به دست نخواهد آورد.

کسانی که از ثمرات پیشرفته‌های کشور بهره‌مند شده و به رفاه کامل دست یافته‌اند به جا و به موقع است که دست همت برآورند و جزئی از درآمدهای هنگفت خود را صرف کارهای عام‌المنفعه کنند که برای هموطنان آنها رفاه و آسایش و برای خودشان رضایت خاطر و آرامش به ارمغان آورد. (صحیح است)

هدف اصلی برنامه جدید اینست که هموطنانی را که نیت والا داشته و مایل به انجام کارنیکویی باشند راهنمایی و یاری کند، اهم از اینکه این نیت خیر شامل کمک مالی یا نوعی از خدمات داوطلبانه اجتماعی باشد.

در اینجا با توجه به بیانات والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی بنیانگذار جنبش ملی نیکوکاری باید بعرض برسانم که خوشبختانه هموطنان عزیز در دوسالی که از عمر این جنبش ملی و انسانی میگذرد با پیوستن خود به این جنبش ملی و مردمی توانسته‌اند به نمائی شاهدخت نیکوکار که خود نیز با دهش نیکوکارانه شان تمام سرمایه‌شان را برای ایجاد بنیاد اشرف پهلوی که هدفی والا و مردمی دارد اهداء فرمودند پاسخی گویا و نشان

دهنده پیوستن مردم به جنبش ملی نیکوکاری بسیار ارزنده بوده است بطوریکه کارنامه‌های درخشان در مدت دو سال نخستین خدمت خود برجای گذاشته است.

در این مدت نیکوکاران ارجمندی با پیوستن به جنبش ملی نیکوکاری به ایجاد بنیادهای گوناگون مذهبی، آموزشی، درمانی، اجتماعی پرداخته‌اند و گروهی نیز دست به انجام خدمات داوطلبانه زده‌اند. (احسن)

در این مدت بنیادهای بزرگی برای ایجاد دانشگاهها و مراکز آموزشی مراکز تربیتی و پرورشی، مراکز درمانی و دیگر خدمات اجتماعی برپا شده است.

در اینجا خوب است که به بخشی از گزارش جناب آقای عبدالرضا انصاری مدیرعامل سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی که در پیشگاه همایون شاهنشاه آریامهر به شرفعرض رسانیده شد گوشزد کنم. در این گزارش بعرض رسید که: جالب توجه ترین فعالیت سازمان در امور اجتماعی برنامه جنبش ملی نیکوکاری است که با الهام از منویات و فرمایشات شاهنشاه در مورد مشارکت مردم در امور مملکتی بمرحله اجرا درآمده و این طرح در اردیبهشت سال ۲۰۳۴ توسط والا حضرت نیابت عالی اعلام گردید و باعث شد که جنبش و حرکت دامنه‌داری در کلیه سطوح اجتماعی بوجود آید و مردم این مرز و بوم که در تمام دوران تاریخ ایران علاقه خود را بکارهای اجتماعی نشان داده‌اند یکبار دیگر در این دوران پرافتخار از تاریخ ایران قدمهای مؤثر و ارزنده‌ای در راه مشارکت در امور عام‌المنفعه و اجتماعی بردارند. هم‌اکنون دامنه این فعالیت در کلیه استانهای کشور گسترش یافته و روز بروز در حال توسعه است و طبق آخرین برآورد، میزان تعهدات نقدی و غیر منقول مردم، صرفنظر از خدمات داوطلبانه به مبلغ حدود سه میلیارد ریال رسیده است و تردیدی نیست که با گسترش این برنامه که پایه گذار آن والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی بوده‌اند یکی دیگر از نیات بلند شاهانه در مورد مشارکت مردم در امور مملکتی بنحو قابل توجهی بمرحله اجرا درآمده و بارودات را در ایگونه خدمات سبک خواهد کرد. (صحیح است). خوشبختانه فعالیت‌های نمر بخش جنبش ملی نیکو کاری که موجب گرایش هرچه بیشتر مردم برای انجام خدمات نیکو کارانه شده است تنها منحصر

به انجام کوششهای انسانی، نیکو کارانه در تهران نیست بلکه در تمام مراکز استانها و شهرستانهای گوناگون کشور به خوبی چهره‌ی زیبا و انسانی نیکو کاری و پیوستگی هموطنان را به جنبش ملی نیکو کاری مشاهده میکنیم.

برای نمونه باید خدمات باارزشی که در حوزه انتخابیهام کرج بوسیله نیکوکاران گوناگون و باراهنمائی ویاری جنبش ملی نیکو کاری به انجام رسیده یادآور شوم. این خدمات نیکوکارانه از ایجاد آموزشگاهها و مراکز امداد و مراکز درمانی و دیگر کارونوینهای خدمات و کوششهای اجتماعی گرفته تا ایجاد دانشگاه بزرگ معارف اسلامی که در سطحی وسیع پایه گذاری شده است به همت والای نیکوکاران به انجام رسیده.

در پایان سخنانم موقتیت روزافزون این خدمت انسانی و مردمی و سلامت شاهنشاه آریامهر و خاندان جلیل سلطنت را که همواره در اندیشه‌ی تأمین هرچه بیشتر رفاه و آسایش مردم کشورند از خداوند بزرگ و بیخشنده مهربان آرزو دارم. (احسن - آفرین).

رئیس - آقای دانشی بفرمائید.

غلامحسین دانشی - رهبر خردمند ایران، شاهنشاه آریامهر در شرفیابی روحانیون به حضور شاهنشاه و شهبانو و ولیعهد در مشهد با احاطه کامل به جهات مختلف جامعه و دنیای امروز وظائف خطیر و حساسی را که جامعه روحانیت ایران در عصر کنونی بعهده دارد به روحانیون یادآور شدند. این وظیفه که شاهنشاه آریامهر بآن اشاره فرمودند، تقویت جنبه معنوی و روحانی جامعه است (صحیح است). شاهنشاه با اشاره با اعتقادات قلبی و مکتوبات معنوی خویش فرمودند. جامعه‌ای که از معنویت جدا باشد جامعه‌ای ناتوان خواهد بود. (صحیح است) اکنون وظیفه جامعه روحانیت ما است که با الهام از دستورات متین و متقن آئین مقدس اسلام و با پشتیبانی و ارشاد رهبر اندیشمند و معتقد ایران وظائف حساس و خطیر خود را در راه ارشاد و هدایت جامعه ایفا کند. ملت ایران با سوابق درخشان معنوی و روحانی و تنها ملتی که در طول تاریخ یکبار پرستی و خدا پرستی آئین او بوده و تنها ملتی که در اعصار و قرون هیچگاه بر بت سجده نکرده‌اماده پذیرا شدن ارشادات و راهنماییهای معنوی است (صحیح است) روحانیت ما که من خود افتخار خدمتگذاری در این کسوت مقدس دارم در مواقع حساس و لحظات بحرانی وظائف خود را بنحو احسن نسبت با استقلال کشور و صیانت مقام شامخ

ایران برای رسیدن به دروازه‌های تمدن بزرگ توانم با معنویت تحقق یابد. آنچه که در ختام این سخن لازم است باستحضار برساند وظیفه خطیر وزارت آموزش و پرورش در تربیت دین و معنوی نونهالان و نوجوانان کشور است. همانطور که بکرات گفته‌ام وزارت آموزش و پرورش باید در تربیت دینی از نیروی جوان و نعل و آگاه برخی از روحانیون جوان که آماده همکاری با وزارت آموزش و پرورش اند استفاده و بهره‌گیری کنند (صحیح است - احسن).

۳- تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای دکتر انگلیس مطون وزارت کشور.

رئیس - آقای دکتر آگاه بفرمائید.

دکتر آگاه (معاون وزارت کشور) - با اجازه ریاست مجلس شورای ملی، لایحه اصلاح ماده ۲۰ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون مجازات مرتکبین قاجاق و الحاق چند ماده و تبصره بقانون مزبور مصوب ۲۰۳۴ را تقدیم و تقاضای تصویب آن را دارم.

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۴- تصویب صورتجلسه‌های شماره ۹۲ و ۹۳ روز سه‌شنبه مورخ ۶ اردیبهشت ماه ۲۰۳۴.

رئیس - نسبت به صورتجلسه‌های روز سه‌شنبه گذشته ششم اردیبهشت ماه، نظری نیست (اظهاری نشد) این دو صورتجلسه تصویب میشود.

۵- طرح سؤال آقای محمد علی آموزگار از وزارت راه و ترابری و ارجاع آن به کمیسیون رسیدگی به سؤالات.

رئیس - سؤال آقای آموزگار از وزارت راه و ترابری مطرح است آقای آموزگار بفرمائید.

محمد علی آموزگار - اجازه بفرمائید قبلاً جواب سؤال داده بشود بعد توضیح عرض میکنم.

رئیس - آقای شریف‌رازی بفرمائید.

ناصر شریف رازی (معاون پارلمانی وزارت راه و ترابری) - پاسخ آقای محمد علی آموزگار نماینده مجلس شورای ملی.

۱ - در مورد راه بندر عباس - بندر لنگه موضوع ردیف، نامه چگونگی عملیات و تاریخ اتمام آن بدین قرار است:

الف - قطعه یک بندر عباس به بندر لنگه بطول ۲۰ کیلومتر و قطعه بندر خمیر به بندر لنگه بطول ۱۰ کیلومتر و جمعاً بطول ۱۴۲ کیلومتر وسیله پیمانکار در دست اقدام بوده و بطور کلی آسفالتهای این قطعه رو

سلطنت در ادوار مختلف انجام داده است در زمان حاضر جامعه روحانیت ما آگاه است که یک خطر جدی بشریت را مورد تهدید قرار داده است این خطر بزرگ گرایش برخی انسانها بسوی ماده و کمونیسیم است کمونیسیم و افکار مارکسیستی از نظر آئین مقدس اسلام و آئین‌های یکتا پرستی و خدا پرستی مطرود است (صحیح است) خدا پرستان جهان باید با هم فکری و اتحاد و برنامه‌ای منظم و دقیق علیه ماده پرستی قیام کنند و با منطق و دلیل این بدیده مخرب فتن را که افکار ناپیچگان را تهدید می‌کند از میدان بدر برند. کمونیسیم و مارکسیسم دشمن واقعی خدا پرستی و یکتا پرستی است (صحیح است) اعترافات و نوشته‌های رهبران مارکسیسم و کمونیسیم بین این نکته است که با هیچ فکر و اندیشه خدائی هم‌انگهی ندارند و پیوسته در صد مبارزه علیه آئین‌های خدا پرستی بوده‌اند تعجب آور است که گروهی غافل بین افکار مارکسیستی و تعلیمات غایبه اسلامی میخواهند ارتباط برقرار کنند و اصطلاح مضحک مارکسیست‌های اسلامی را بر خود نهاده‌اند. نه تنها به عقیده من بلکه با اعتقاد هر انسان ایجاد ارتباط بین دستورات متقن آئین اسلام و افکار مارکسیستی یک تلاش مذیوحانه و مزورانه است (احسن). اسلام که دستورات مقدسش بر مبنای خدا پرستی و یکتا پرستی و عدالت و مساوات و برابری و احترام بحقوق دیگران و حفظ جان دیگران نهاده شده با قتل و غارت و تهدید و از بین بردن حیثیت و شرافت دیگران مخالف است و بیروان چنین افکاری را نه تنها از انسانیت بدور میداند بلکه آنها را مهدور الدم و مستحق عقاب و عذاب شدید میداند. جامعه روحانیت ایران با سپاسگزاری از الطاف و عنایات و توجهات شاهنشاه آریامهر به جامعه روحانیت و با عرض سپاس از توجهات خاصی که به آئین مقدس اسلام و مذهب حقه جعفری میفرماید آماده است تا با تلاشی بیشتر و با اعتقادی راسختر با الهام از راهنمایی‌های شاهنشاه آریامهر در ارشاد و راهنمایی معنوی جامعه کوشا باشد و با همه وجود علیه ماده‌گری و ماده‌گرایی مبارزه کرده‌اند تنها افکار هموطنان بلکه افکار جهان را بدانی که این مکتب مخرب و گمراه کننده برای اغواء بشریت گسترده است آگاه کند. (صحیح است)

جامعه روحانیت ایران، آگاهانه موقعیت زمانی خود را درک کرده و آماده است با آیدیشمندان و متفکران دیگر جامعه ایران و اساتید دانشگاههای کشور همکاری مستقیم کرده تا اندیشه و هدف مقدس رهبر خردمند

باتمام است باستانهای حدود ۲ کیلومتر اساساً عبور و مرور از روی راه انجام میشود باقیمانده عملیات و نیز عملیات حفاظتی جنبی این قطعه حداکثر تا آخر خردادماه ۳۶ باتمام خواهد رسید.

ب - قطعه ۲ بندرعباس - بندرلنگه بطول ۹۲ کیلومتر کلیه عملیات بسازی آن تمام شده و عملیات خاکریزی نیز در طول ۳ کیلومتر تکمیل گردیده و در صورتی که مشکلات تحویل قیر و سیمان و مسائل مالی برطرف شود عملیات نیز تا اواخر شهریورماه ۳۶ آماده خواهد شد.

ضمناً در تمام مسیر بندرعباس - بندر لنگه بله‌های بزرگ آن ساخته شده و اشکالی از نظر عبور و مرور از رودخانه‌های این مسیر موجود نیست.

۲ - قطعه ۲ راه لنگه - بستک موضوع ردیف ۲ نامه از تاریخ شهریورماه گذشته تعطیل و قرار داده مربوطه بعلت عدم توانائی پیمانکار فسخ و ضمانتنامه‌های پیمانکار ضبط گردیده است و برای ادامه عملیات به مهندسین مشاور دستور داده شده است هرچه زودتر اسناد و مدارک لازم را تهیه و جهت انجام تشریفات مناقصه به وزارت راه و ترابری ارسال نمایند که بقرار معلوم اسناد مذکور آماده است و در اولین فرصت تشریفات مناقصه آن انجام خواهد گردید.

۳ - در قطعه ۳ راه لنگه - بستک موضوع ردیف ۳ نامه وضع بمانند ردیف ۲ میباشد. مضافاً آنکه دستوری مبنی بر حذف آسفالت آن قطعه صادر نشده است و کماکان جزو مشخصات طرح میباشد.

۴ - پل روی رودخانه مهران موضوع ردیف ۴ نامه از قطعه ۴ راه لنگه - بستک حذف و جزو قطعه ۳ راه مذکور قرار داده شده است که همزمان با اجرای عملیات قطعه ۳ این پل هم که ضرورت آن مورد تأیید است ساخته خواهد شد.

۵ - در مورد راه لاریه بستک موضوع ردیف ۵ نامه جهت طرح و تأیید اولویت در شورای اقتصاد از طرف وزارت راه و ترابری به سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد شده و بمجرد تصویب آن اقدامات بعدی بعمل خواهد آمد.

۶ - راه بین بندر بوشهر به بندر لنگه شامل دو قسمت بشرح زیر است:

الف - بین بوشهر تا کنگان که توسط پیمانکاران در دست اجرا است.

ب - بین کنگان تا بندر لنگه ضرورت ساختن آن به تصویب شورای اقتصاد رسیده است که پس از تهیه مدارک برای مناقصه و در صورت تصویب اعتبار لازم

توسط سازمان برنامه و بودجه اجرا خواهد شد.
رئیس - آقای آموزگار بفرمائید.

محمدعلی آموزگار - خیلی خوشوقتیم که مرد محترمی از طرف وزارت راه و ترابری به‌سوالی که مربوط به راه‌های بندرعباس و بندر لنگه و بوشهر و استان هرمزگان کرده‌بودم پاسخ فرمودند من نمیگویم این پاسخ صحیح نیست و یا قانع‌کننده نیست ولی می‌خواهم این را به‌عرض برسانم در مملکتی که در ده سال اخیر با بازنده سال دوران انقلاب اینهمه آبادانی و خدمت در آن عرضه شده است صحیح نیست که ما یک شهرستانی در مرز مملکت داشته باشیم بنام بندر لنگه و آن شهرستان به محض آمدن یک باران در حدود یک‌ماه رفت و آمدش قطع شود و راه برای رسانیدن آذوقه به مردم نداشته باشد این شهرستان که عرض و طول آن تقریباً ۵ فرسخ در ۵ فرسخ است احتیاج به راه دارد این راه‌ها از برنامه عمرانی سوم در دست مطالعه و اقدام بوده است و راه‌هایی که می‌بایست در آن مناطق ساخته شود از ۵ سال به این طرف روی آن بررسی شده و این بررسی‌ها باعث شد که راه بین شیراز و لار در دست ساختمان قرار بگیرد و هم اکنون قطعه فیروزآباد را دارند می‌سازند و بقیه آن تالار ساخته شده و یک مقدار هم در دست آسفالت است و اما از لار به بستک و از بستک به بندر لنگه هم باید ساخته شود ساختن این راه برای بندر لنگه حیاتی است و یگانه راهی است که لنگه را بداخل متصل می‌سازد. وقتی این راه را بسازند ارتباط بین بندر لنگه و لار و شیراز در داخل کشور مستقیماً برقرار خواهد شد ۵ سال است که مطالعه میکنند نقشه بر میدارند بررسی می‌کنند اما هنوز معلوم نیست که درجه تاریخی این کار تمام خواهد شد و یا لااقل بین بندر لنگه و لار و بندر لنگه و بستک یابستک و لار ساختمان راه درجه مدتی شروع و تمام خواهد شد در این راه بندرعباس و بندر لنگه همانطور که گفتند قطعاً از آن ساخته شده است و آماده است و بنده نگفتم ساخته نشده ولی آن قسمتی که هنوز باقی است و تمام نشده است خیلی بیشتر از هفت کیلومتر است یک ثلث از راه ۲۴ کیلومتری بین بندرعباس و لنگه ناتمام است. از اینکه فرمودید راه بوشهر به کنگان ساخته میشود و از کنگان به بندر لنگه هم راه آسفالت کشیده میشود خوشحالم امیدوارم که این راه را هم نگذارید که ۱۰ سال طول بکشد این راه‌هایی است که دهات و بنادر کوچک ما را به هم وصل میکنند این راه‌ها را سراسر خلیج فارس را از طریق زمین به هم ارتباط میدهد و راه اصلی ماراه اصلی است باید این راه‌ها زودتر ساخته شود و ضرورت دارد که این راه آسفالت بشود بنده از جناب وزیر راه و معاونان خواهش می‌کنم که یک بار تشریف فرما بشوند و این راه‌هایی را که بنده

مورد سؤال بوده است از نزدیک ببینید اگر خودشان قانع شدند که ساختن مجموعاً کمتر از پانصد کیلومتر اینهمه وقت لازم داشته و دارد بنده هم قانع میشوم ولی اگر کار قابل ملاحظه‌ای در این مدت طولانی ندیدند بنده هم قانع نخواهم شد و خواهش میکنم این سؤال به کمیسیون رسیدگی به‌سؤالات برود تا در آنجا بحث بشود و توضیحات زیادتری مرحمت بفرمائید بنده هم غرضم را بکنم و بین مشکلات کجاست و راه حل آن چیست؟ والا با حرف و بنا در نامه و رادیو روزنامه کشیدن راه خیلی آسان است ولی ساختن راه اساسی و عملی مشکلات زیادی دارد که باید مورد توجه و دقت قرار گیرد در این مورد در کمیسیون هر توضیحی که لازم بدانند بعرض خواهم رسانید.

رئیس - سؤال آقای آموزگار به کمیسیون رسیدگی به‌سؤالات ارجاع میشود.

۶ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۲۵۳۰ و ارسال به مجلس سنا.

رئیس - گزارش شور دوم اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۲۵۳۰ مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز شنبه ۲۵۳۵/۲/۳ با حضور نیکسار سبهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ و آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۲۵۳۰ مورخ ۹/۱۷/۳۵ دولت راجع به اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۲۵۳۰ را که گزارش شورای اول آن بشماره ۵۶ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و بصوبه شورای اول را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۲۵۳۰

ماده واحده - مواد ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳ قانون خدمت وظیفه عمومی بشرح زیر اصلاح میگردد:

ماده ۱۰۱ - کسانیکه قبل از اعزام بخدمت زیر پرچم تحت تعقیب کبیری قرار گرفته و یا بموجب حکم قضی دادگاه بکبیر حبس محکوم شده باشند بترتیب زیر با آنان رفتار خواهد شد:

الف - هرگاه در نتیجه صدور قرار تأمین از طرف مراجع

قضائی بازداشت باشند تاخاتمه مدت بازداشت بخدمت اعزام نخواهند شد.

ب - هرگاه موضوع اتهام جنائی و یا یکی از جنحه‌های مذکور در تبصره ماده ۹۱ قانون مجازات عمومی بوده و کبیر خواست صادر شده باشد تا تعیین تکلیف نهائی بخدمت اعزام نخواهند شد سایر متهمین با رعایت مقررات این قانون بخدمت اعزام میگرددند.

ج - محکومان به مجازات جنائی مطلقاً و محکومان بمجازات جنحه‌ای که مدت محکومیت آنان دو سال یا بیشتر باشد و حداقل دو سال در زندان بوده‌اند و همچنین کسانیکه بعلت عدم پرداخت جزای نقدی مدت مذکور بازداشت شده باشند از انجام خدمت زیر پرچم محروم خواهند شد.

د - در صورتیکه ممنوعیت از اقامت در نقطه معین یا اقامت اجباری در نقطه معین علاوه بر کبیر حبس یا مستقلاً مورد حکم واقع شده باشد اعزام بخدمت موکول بختامه اجرای کبیر خواهد بود.

تبصره - مرتکبین جنایت عمدی یا جنحه‌های مذکور در تبصره ماده ۹۱ قانون مجازات عمومی که بمجازات کمتر از دو سال محکوم میشوند خدمت زیر پرچم را با درجه و حقوق سرباز وظیفه عادی و سایر محکومان طبق مقررات مربوط انجام خواهند داد.

ماده ۱۰۲ - کسانیکه حین انجام خدمت زیر پرچم تحت تعقیب کبیری قرار گیرند اعم از اینکه تاریخ ارتکاب قبل یا بعد از اعزام بخدمت زیر پرچم باشد بترتیب زیر با آنان رفتار خواهد شد:

الف - هرگاه در نتیجه صدور قرار تأمین از طرف مراجع قضائی بازداشت شوند نصف حقوق و مزایای آنان از تاریخ شروع بازداشت حداکثر تا دو ماه با آنان پرداخت میگردد و چنانچه برونه اتهامی ظرف دو ماه منتهی بصدور قرار یا رأی نهائی نگردد در صورت ادامه بازداشت از کسوت نظامی خارج و حقوق و مزایای متعلقه قطع خواهد شد.

ب - هرگاه موضوع اتهام جنائی و یا یکی از جنحه‌های مذکور در تبصره ماده ۹۱ قانون مجازات عمومی باشد و مشمول بند الف این ماده نگردیده تا از کسوت نظامی خارج شده باشند از تاریخ اعلام صدور کبیر خواست بکسوت مربوط از همان تاریخ قطع خواهد شد.

در تحریک از موارد بالا در صورت صدور قرار موقوفی تعقیب یا منع پیگرد یا رأی براءت از تاریخ قطعیت قرار

یارای بخدمت اعاده و حداکثر دوماه از مدت بازداشت جزو خدمت زیر پرچم آنان محسوب و نصف دیگر حقوق و مزایاییکه بموجب بند الف از آنان کسر شده پرداخت خواهد شد. احکام محکومیت صادره بلافاصله پس از قطعیت بوقع اجرا گذارده میشود و محکومان مجازات جنائی مطلقاً و محکومان مجازات جنحه ای که مدت محکومیت آنان دو سال یا بیشتر باشد و پیش از دو سال در زندان باشند و همچنین کسانی که بعلمت عدم پرداخت جزای نقدی بمدت مذکور بازداشت شده باشند از انجام خدمت زیر پرچم محروم خواهند بود. مرتکبین جنایت عمدی یا جنحه های مذکور در تبصره ماده ۱۹ قانون مجازات عمومی بقیه خدمت زیر پرچم را بادرجه و حقوق سرباز وظیفه عادی و سایرین بادرجه و حقوق و مزایای مربوط انجام خواهند داد.

تبصره - کسانی که تا زمان صدور حکم محکومیت در کسوت نظامی بوده اند از تاریخ قطعیت حکم از کسوت نظامی خارج خواهند شد.

ماده ۱۲ - کسانی که در موقع احضار برای تجدید یا تکمیل آموزش نظامی در مراحل احتیاط و ذخیره بعلم ارتکاب بزهی تحت تعقیب قرار گرفته و یا بموجب حکم قطعی به کیفر حبس محکوم شده اند و همچنین کسانی که حین انجام خدمات مزبور تحت تعقیب قرار گرفته یا بموجب حکم قطعی به کیفر حبس محکوم شوند حسب مورد مشمول مقررات مواد ۱۱۰ و ۱۱۱ این قانون خواهند بود.

ماده ۱۳ - از محکومانی که بموجب مواد ۱۱۰ و ۱۱۱ این قانون از انجام خدمت محروم شده اند میتوان در مواقع ضرورت یا بیسج همگانی برای امور مربوط بدفاع ملی استفاده کرد.

مخبر کمیسیون دادگستری - عنایت الله قائمی

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام
مجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه روز سه شنبه ۲۶/۲/۶ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ و آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۲۵۳۰ را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون دادگستری را در این مورد تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - عبدالحسین تژده

گزارش شور دوم از کمیسیون کشور
مجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه روز سه شنبه ۲۶/۲/۶ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۲۵۳۰ را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - عبدالله قراگزلو شجاعی

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده واحده و کلیات آخر آن رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۷- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به روابط موجر و مستأجر در ارسال به مجلس سنا.

رئیس - گزارش شور دوم لایحه روابط موجر و مستأجر مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسات عیدیه با حضور آقایان غلامرضا کیانی پور وزیر دادگستری و همایون جابری انصاری وزیر مسکن و شهرسازی و سید ضیاء الدین شادمان وزیر مشاور و معاونان وزارتخانه های مذکور لایحه شماره ۵۱۴۷۶ مورخ ۱۳۵۱/۱۰/۲۰ دولت راجع به روابط موجر و مستأجر را که بارای مجلس برای رسیدگی مجدداً به کمیسیونهای مربوط ارجاع شده بود مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور دوم را در جلسه یکشنبه ۲۶/۲/۶ با اصلاحاتی تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بشرح زیر به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - عنایت الله قائمی
گزارش از کمیسیون مسکن و شهرسازی بمجلس شورای ملی
کمیسیون مسکن و شهرسازی در جلسه روز ۲۵۳۶/۲/۱۱ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به روابط موجر و مستأجر را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون مسکن و شهرسازی - جعفر قلی پیرزاده

رئیس - ماده اول قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - هر محلی که برای سکنی یا کسب یا پیشه یا تجارت یا بمنظور دیگری اجاره داده شده یا بشود در صورتیکه تصرف متصرف بر حسب تراضی با موجر یا نماینده قانونی او بعنوان اجاره یا صلح منافع و یا هر عنوان دیگری بمنظور اجاره باشد اعم از اینکه نسبت بمورد اجاره رسد رسمی یا عادی تنظیم شده یا نشده باشد، مشمول مقررات این قانون است.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی می گیریم به ماده اول خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - موارد زیر مشمول مقررات این قانون نمیشود:

۱- تصرف ناشی از معاملات با حق استرداد یا معاملات رهنی.
۲- اراضی مزروعی محصور و غیر محصور و توابع آنها و باغچه های که منظور اصلی از اجاره بهره برداری از محصول آنها باشد.

۳- ساختمانها و محلهای که بمنظور سکونت عرفاً بطور فصلی برای مدتی که از ششماه تجاوز نکند اجاره داده میشود.

۴- کلیه واحدهای مسکونی واقع در محدوده خدماتی شهرها و در شهرک ها که گواهی خاتمه ساختمانی آنها از تاریخ لازم الاجراء شدن قانون معاملات زمین مصوب سال ۲۵۳۴ صادر شده و میشود.

۵- خانه های سازمانی و سایر محلهای مسکونی که از طرف وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت یا اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی بمناسبت شغل در اختیار و استفاده کارکنان آنها قرار میگیرد.

در این مورد رابطه متصرف با سازمان یا اشخاص مربوط تابع قوانین و مقررات مخصوص بخود یا قرارداد فی مابین می باشد.

هرگاه متصرف خانه یا محل سازمانی که بموجب مقررات یا قرارداد مکلف بتخلیه محل سکونت باشد از تخلیه خودداری کند بر حسب مورد از طرف دادستان یا رئیس دادگاه بخش مستقل باو اخطار میشود که ظرف یکماه محل را تخلیه نماید در صورت امتناع بدستور همان مقام محل مزبور تخلیه شده و تحویل سازمان یا مؤسسه یا اشخاص مربوط داده میشود.

بند ۶ - واحدهای مسکونی که پس از اجرای این قانون باجاره واگذار گردد.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده دوم رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - در مواردیکه اجاره نامه تنظیم شده باشد میزان اجاره بها، همان است که در اجاره نامه قید شده و چنانچه اجاره نامه تنظیم نشده باشد بمیزانی است که بین طرفین مقرر و یا عملی شده است و در صورتیکه میزان آن معلوم نشود با رعایت مقررات این قانون از طرف دادگاه میزان اجاره بها بنرخ عادلانه روز تعیین میشود.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده ۴ رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - موجر یا مستأجر میتواند باستناد ترقی یا تنزل هزینه زندگی درخواست تجدید نظر نسبت به میزان اجاره بها را بنماید، مشروط باینکه مدت اجاره منقضی شده و از تاریخ استفاده مستأجر از عین مستأجره یا از تاریخ مقرر در حکم قطعی که بر تعیین یا تعدیل اجاره بها صادر شده سه سال تمام گذشته باشد، دادگاه با توجه به در صد شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی منتشره از طرف بانک مرکزی ایران حکم به تعدیل اجاره بها خواهد داد حکم دادگاه در این مورد قطعی است.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ آقای دکتر طبیب فرمایشی دارید؟

دکتر طبیب - در شور دوم این لایحه در ماده ۵ پیشنهادی داده بودم که اگر اجازه فرمایید درباره آن صحبت کنم.

رئیس - فرمایید.

دکتر طبیب - جناب آقای رئیس، همکاران عزیز در موقع طرح شور اول لایحه روابط مالک و مستأجر در این ماده چهار پیشنهادی تقدیم شده بود که بعرض میرسانم، اشاره شده بود که در مورد افزایش هزینه زندگی موجر با مستأجر می توانند مشروط بر این که مدت مشخصی از اجاره نامه گذشته باشد به دادگاه مراجعه کنند و دادگاه

باتوجه به افزایش یا کاهش هزینه زندگی مال الاجاره جدید را تعیین بکنند افزایش هزینه زندگی که بانک مرکزی مشخص می کند و ملاک عمل قرار میگیرد. مشتمل بر یک مقدار موادی است، یعنی شامل گروههای مختلفی است مثل گروه درمان، پوشاک و خوراک که در افزایش هزینه زندگی تأثیر می گذارد و شاخص های گوناگون دیگر که در این شاخص ها منعکس میشود و افزایش هزینه زندگی را مشخص میکند در کل هزینه زندگی شاخص مسکن نیز هست نظری که من پیشنهاد دادم این بود که در موقع محاسبه افزایش شاخص هزینه زندگی شاخص افزایش گروه مسکن مستثنی باشد چند نفر از نمایندگان - چرامشینی باشد؟ - زیرا مسکن در تملک و دست خود صاحب ملک است بنابراین اگر افزایش حاصل شده باشد در دست و تملک خود او است و این افزایش را صاحب میکند فرض کنید که میخواهند هزینه بهداشت و خوراک و لباس را تأمین کند در حالی که با منظور نمودن افزایش بهای خانه که نمی خواهد خانه بخرد بنابراین منظور کردن افزایش شاخص مسکن در کل افزایش هزینه زندگی بنظر این جانب صحیح نیست و پیشنهاد من این است که در محاسبه افزایش هزینه زندگی، گروه مسکن مستثنی باشد زیرا وقتی که به آثار بانک مرکزی مراجعه می کنیم می بینیم که بیشترین افزایش که مشاهده میشود افزایش شاخص گروه مسکن است امیدوارم که این پیشنهاد که پیشنهاد عادلانه است مورد توجه همکاران قرار بگیرد.

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر طیب قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی در مورد لایحه روابط موجر و مستأجر موضوع چاپ شماره ۳۹ پیشنهاد مینماید عبارت آخر ماده ۴ بدین شرح اصلاح شود:

... دادگاه با توجه به درصد شاخص کل بهای کالا و خدمات مصرفی (بدون در نظر گرفتن بهای عرصه زمین که مستثنی از محاسبه شاخص کل برای زندگی خواهد بود) منتشره از طرف بانک مرکزی ایران حکم به تعدیل اجاره بها خواهد داد.

با احترام - دکتر طیب

رئیس - نسبت به این پیشنهاد نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دکتر طیب خانمها و آقایانی که موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. در ماده ۴ نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده ۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی

که موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمایند. (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - موجری تواند مابه التفاوت اجاره بها را ضمن دادخواست تعدیل نیز مطالبه نماید.

در این صورت دادگاه ضمن حکم راجع به تعدیل، مستأجر را به پرداخت مابه التفاوت از تاریخ تقدیم دادخواست تا روز صدور حکم، محکوم مینماید. دایره اجرا مکلف است خسارت تأخیر تأدیه از تاریخ قطعیات تا تاریخ اجرای حکم را بقرار دوازده درصد در سال احتساب و از مستأجر وصول و به موجر بپردازد مستأجر نیز میتواند ضمن تقاضای تعدیل اجاره بها استرداد مابه التفاوت پرداخت شده را بانضمام خسارت تأخیر تأدیه بشرح فوق درخواست کند.

تبصره - حکم ماده ۴ فوق در مواردیکه دادگاه حکم به تعیین اجاره بها صادر مینماید نیز جاری خواهد بود.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده ۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - مستأجر مکلف است در موعد معین در اجاره نامه اجرت الحسمی و پس از انقضاء مدت اجاره اجرت المثل را بمیزان اجرت الحسمی آخر هر ماه اجاری ظرف ده روز بموجر یا نماینده قانونی او بپردازد و چنانچه اجاره نامه ای در بین نباشد اجاره بها را به میزانی که بین طرفین مقرر و یا عملی شده و در صورتی که میزان آن معلوم نباشد یعنواً اجرت المثل مبلغی که متناسب با اجاره املاک مشابه تشخیص میدهد برای هر ماه تا دهم ماه بعد بموجر یا نماینده قانونی او پرداخت یا در صندوق ثبت و یا بانکی که از طرف سازمان ثبت تعیین میشود سپرده و قبض رسید را اگر اجاره نامه رسمی است بدفترخانه تنظیم کننده سند و چنانچه اجاره نامه عادی بوده یا اجاره نامه ای در بین نباشد قبض رسید را با تعیین محل اقامت موجر بیکدی از دفاتر رسمی نزدیک ملک تسلیم و رسید دریافت دارد.

دفترخانه باید منتهی ظرف ده روز بوسیله اداره ثبت محل مراتب را بموجر یا نماینده قانونی او اخطار کند که برای دریافت وجه تودیع شده بدفترخانه مزبور مراجعه نماید.

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ آقای اخلاق پور فرمایشی دارید؟

اخلاق پور - اصلاح عبارتی در این ماده بنظم رسیده است.

رئیس - شوردوم لایحه است پیشنهاد اصلاحی نمی توان کرد. نظر دیگری در ماده ۶ نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۶ خانمها و آقایانی که موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - در مواردی که بین موجر و کسی که ملک را بعنوان مستأجر در تصرف دارد اجاره نامه تنظیم نشده با اگر تنظیم شده مدت آن منقضی گشته و طرفین راجع به تنظیم اجاره نامه یا تعیین اجاره بها و شرایط آن اختلاف داشته باشند هر یک میتواند برای تنظیم اجاره نامه و تعیین اجاره بها (در مواردی که اجاره نامه در بین نباشد) بدادگاه مراجعه کند. دادگاه میزان اجاره بها را از تاریخ تقدیم دادخواست تعیین میکند، ولی این امر مانع صدور حکم نسبت باجرت المثل زمان قبل از تقدیم دادخواست و خسارت تأخیر تأدیه آن نخواهد بود.

تبصره ۱ - هرگاه از طرف موجر تقاضای تخلیه عین مستأجره شده باشد رسیدگی بدخواست تنظیم اجاره نامه از طرف مستأجر متوقف برخاتمه دادرسی در موضوع تخلیه خواهد بود این حکم در موردی که از طرف مالک درخواست خلع ید از ملک شده باشد نیز جاری است.

تبصره ۲ - دریافت وجه بابت اجاره بها از طرف مالک یا موجر دلیل بر تسلیم او به ادعای طرف نخواهد بود.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به ماده ۷ خانمها و آقایانی که موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - دادگاه شرایط اجاره نامه جدید را در صورتیکه اجاره نامه تنظیم شده باشد مطابق شرایط مندرج در اجاره نامه سابق و الا طبق شروط رسوم و متعارف در اجاره نامه ها تعیین خواهد کرد.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۸ خانمها و آقایانی که موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - در تمام مدتی که دادرسی در جریان است

مستأجر باید طبق ماده ۶ این قانون و شرایط قبلی مال الاجاره را بپردازد و از تاریخ ابلاغ حکم قطع طرفین مکلفند ظرف یکماه بترتیب مقرر در حکم، اجاره نامه تنظیم کنند.

چنانچه در این مدت اجاره نامه تنظیم نشود بتقاضای یکی از طرفین دادگاه رونوشت حکم را جهت تنظیم اجاره نامه بدفتر اسناد رسمی ابلاغ و بنظرین اخطار میکند که در روز و ساعت معین برای امضاء اجاره نامه بدفترخانه حاضر شوند. چنانچه موجر حاضر با امضای اجاره نامه نشود نماینده دادگاه اجاره نامه را بدت یکسال از طرف او امضاء خواهد کرد و اگر مستأجرتا ۱۵ روز از تاریخ تعیین شده حاضر با امضاء نشود به تقاضای موجر دادگاه حکم به تخلیه عین مستأجره صادر میکند و این حکم قطعی است.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به ماده ۹ خانمها و آقایانی که موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - هرگاه مستأجر تمام یا قسمتی از مورد اجاره را بغیر اجاره دهد مالک میتواند در صورت انقضای مدت یا فسخ اجاره درخواست تنظیم اجاره نامه با هر یک از مستأجرین را بنماید. در صورتیکه مستأجر حق انتقال مورد اجاره را بغیر داشته باشد هر یک از مستأجرین نیز میتواند در صورت فسخ و یا انقضای مدت اجاره اصلی درخواست تنظیم اجاره نامه را با مالک یا نماینده قانونی او بنماید.

تبصره - مستأجر نمیتواند منافع مورد اجاره را کلاً یا جزئاً یا بنحو اشاعه بغیر انتقال دهد، مگر اینکه صراحتاً این اختیار با او داده شده باشد.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به ماده ۱۰ خانمها و آقایانی که موافقت خواهند خواش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - دفاتر اسناد رسمی مکلفند علاوه بر نکاتی که بموجب قوانین و مقررات باید رعایت شود نکات زیر را در اجاره نامه تصریح بنمایند:

۱- مشخص موجر و مستأجر و اقامتگاه موجر بطور کامل و مشخص.

۲- نشانی کامل مورد اجاره و قید اینکه از لحاظ رابطه اجاره این محل اقامتگاه قانونی مستأجر میباشد مگر اینکه

طرفین بترتیب دیگری تراضی نموده باشند.

۳- عین مستأجره در تصرف کدام یک از طرفین میباشد و در صورتیکه در تصرف مستأجر نیست تحویل آن در چه مدت و با چه شرایطی صورت خواهد گرفت.

۴- مهلت مستأجر برای پرداخت اجاره بها منتهی به روز از تاریخ سررسید هر قسط خواهد بود، مگر اینکه طرفین بترتیب دیگری زائد بر این مدت توافق کرده باشند که در این صورت ترتیب مذکور باید در سند قید گردد.

۵- اجاره بمنظور سکنی یا کسب یا پیشه یا تجارت یا بمنظور دیگری با تعیین نوع کسب و پیشه و تجارت و چنانچه بمنظور دیگری باشد قید آن بطور صریح.

۶- مستأجر حق انتقال بغير را کلاً یا جزئاً یا بنحو اشاعه دارد یا خیر.

۷- تعهد مستأجر بپرداخت اجرت المثل پس از انقضاء مدت و یا فسخ اجاره تا موقع تجدید اجاره یا تخلیه ملک بیزان اجرت المسمی.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲ - در موارد زیر مستأجر میتواند صدور حکم به فسخ اجاره را از دادگاه درخواست کند.

۱- در صورتیکه عین مستأجره یا اوصافی که در اجاره نامه قید شده منطبق نباشد. (با رعایت ماده ۱۰ و قانون مدنی).

۲- اگر در اثناء مدت اجاره عیبی در عین مستأجره حادث شود که آنرا از قابلیت انتفاع خارج نموده و رفع عیب مقدور نباشد.

۳- در مواردیکه مطابق شرایط اجاره حق فسخ مستأجر تحقق یابد.

۴- در صورت فوت مستأجر در اثناء مدت اجاره و درخواست فسخ اجاره از طرف کلیه ورثه.

۵- هرگاه مورد اجاره کلاً یا جزئاً در معرض خرابی بوده و قابل تعمیر نباشد و یا برای بهداشت و سلامت مضر بوده و باید خراب شود.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - هرگاه مستأجر بعلت انقضاء مدت اجاره یا در مواردیکه به تقاضای او حکم فسخ اجاره صادر شده مورد اجاره را تخلیه کند و موجر از تحویل گرفتن آن امتناع کند مستأجر مکلف است بوسیله اظهارنامه از موجر یا نماینده قانونی او تقاضا کند که برای تحویل مورد اجاره حاضر شود. در صورتیکه موجر ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه حاضر نگردد مستأجر باید بدادگاه بخش محل وقوع ملک مراجعه و تخلیه کامل مورد اجاره را تأمین دلیل نماید و کلیه آنرا بدفتر دادگاه تسلیم کند.

از این تاریخ رابطه استیجاری قطع میشود و دفتر دادگاه ظرف ۴ ساعت بموجر یا نماینده قانونی او اخطار میکند که برای تحویل گرفتن مورد اجاره و دریافت کلید حاضر شود. مادام که مستأجر بترتیب فوق عمل نکرده باشد تعهدات او بموجب مقررات این قانون و شرایط اجاره نامه برقرار است.

رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۱۳ خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - در موارد زیر موجر میتواند حسب مورد صدور حکم فسخ اجاره یا تخلیه را از دادگاه درخواست کند.

دادگاه ضمن حکم فسخ اجاره دستور تخلیه مورد اجاره را صادر مینماید و این حکم علیه مستأجر یا متصرف اجرا و محل سکونت تخلیه خواهد شد.

۱- در موردی که مستأجر مسکن بدون داشتن حق انتقال بغير در اجاره نامه و یا در موردی که اجاره نامه ای در بین نباشد مورد اجاره را کلاً یا جزئاً بغير صورتیکه باشد بغير و اگذار نموده یا عملاً از طریق وکالت یا نمایندگی و غیره در اختیار و استفاده دیگری جز اشخاص تحت الکفاله قانونی خود قرار داده باشد.

۲- در موردیکه عین مستأجره بمنظور کسب یا پیشه و یا تجارت خود مستأجر اجاره داده شده و مستأجر آنرا بعنوانی از قبیل وکالت یا نمایندگی و غیره عملاً بغير و اگذار کند بدون اینکه طبق ماده ۹ این قانون با مستأجر لاجق اجاره نامه تنظیم شده باشد.

۳- در صورتیکه در اجاره محل سکنی حق فسخ اجاره هنگام انتقال قطعی شرط شده باشد مشروط باینکه خریدار

خواهد شد شخصاً در مورد اجاره سکونت نماید و یا آن را برای سکونت اولاد یا اولاد اولاد و یا پدر یا مادر یا همسر خود تخصیص دهد. در این صورت اگر خریدار تا سه ماه از تاریخ انتقال ملک برای تخلیه مراجعه ننماید درخواست تخلیه باین علت تا انقضاء مدت اجاره پذیرفته نمیشود.

۴- در صورتیکه مورد اجاره محل سکنی بوده و مالک پس از انقضاء مدت اجاره احتیاج بمورد اجاره برای سکونت خود یا اشخاص مذکور در بند فوق داشته باشد.

۵- هرگاه مورد اجاره محل سکنی در معرض خرابی بوده و قابل تعمیر نباشد.

۶- در صورتیکه از مورد اجاره محل سکنی برخلاف منظوری که در اجاره نامه قید شده استفاده گردد.

۷- در مورد محل کسب و پیشه و تجارت هرگاه مورد اجاره برای شغل معینی اجاره داده شده و مستأجر بدون رضای موجر شغل خود را تغییر دهد مگر اینکه شغل جدید در قلمرو شغل سابق باشد.

۸- در صورتیکه مستأجر در مورد اجاره تعدی یا غریب کرده باشد.

۹- در صورتیکه مستأجر در مهلت مقرر در ماده ۱۱ این قانون از پرداخت مال الاجاره یا اجرت المثل خودداری نموده و با ابلاغ اخطار دفترخانه تنظیم کننده سند اجاره یا اظهار نامه (در موردیکه اجاره نامه عادی بوده یا اجاره نامه ای در بین نباشد) ظرف ده روز قسط یا اقساط عقب افتاده را نپردازد. در این مورد اگر اجاره نامه رسمی باشد موجر میتواند از دفترخانه یا اجرای ثبت دستور اجرائیه بر تخلیه و وصول اجاره بها را درخواست نماید.

هرگاه پس از صدور اجرائیه مستأجر اجاره بها را عقب افتاده را تودیع کند اجرای ثبت تخلیه را متوقف میکند ولی موجر می‌تواند باستاند تخلف مستأجر از پرداخت اجاره بها از دادگاه درخواست تخلیه عین مستأجره را بنماید.

چنانچه اجاره نامه عادی بوده باشد اجاره تنظیم نشده باشد موجر میتواند برای تخلیه عین مستأجره و وصول اجاره بها بدادگاه مراجعه کند.

در موارد فوق هرگاه مستأجر قبل از صدور حکم دادگاه اتمامه برای اجاره بها معوقه صدی بیست آن را بقیع موجر در صندوق دادگستری تودیع نماید حکم به تخلیه صادر نمیشود و مستأجر بپرداخت خسارت دادرسی محکوم و مبلغ تودیع شده نیز به موجر پرداخت میگردد. ولی هر مستأجر نقطه بکار میتواند از این ارفاق استفاده نکند. حکم دادگاه در موارد مذکور در این بند قطعی است.

تصوه - در صورتیکه مستأجر دو بار ظرف یکسال

بخواهد شخصاً در مورد اجاره سکونت نماید و یا آن را برای سکونت اولاد یا اولاد اولاد و یا پدر یا مادر یا همسر خود تخصیص دهد. در این صورت اگر خریدار تا سه ماه از تاریخ انتقال ملک برای تخلیه مراجعه ننماید درخواست تخلیه باین علت تا انقضاء مدت اجاره پذیرفته نمیشود.

تصوه ۲ - در صورتیکه مورد اجاره بمنظور غیر از کسب یا پیشه یا تجارت اجاره داده شود از هر حیث تابع مقررات مربوط به اجاره محل سکنی خواهد بود.

تصوه ۳ - در مورد بند شش ماده فوق اگر مستأجر هرگونه مرکز فسادی که قانوناً داخل کردن آن ممنوع است در مورد اجاره دایر نماید دادستان به محض صدور کیفرخواست بدخواست موجر دستور فسخ و تخلیه مورد اجاره را صادر مینماید.

تصوه ۴ - در صورتیکه مستأجر محل سکنی در شهر محل سکونت خود مالک بیش از یک واحد مسکونی باشد موجر حق دارد پس از انقضاء مدت اجاره تقاضای تخلیه مورد اجاره را بنماید.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶- در موارد مذکور در ماده قبل و همچنین در موارد مذکور در بند ۳۰۳ ماده ۱۰ هرگاه مالک حسب مورد تا ششماه از تاریخ تخلیه شروع به ساختمان نکند یا اقل مدت یکسال از محل مورد اجاره بنحویکه ادعا کرده استفاده ننماید بدرخواست مستأجر سابق پرداخت مبلغی معادل یکسال اجاره بها یا اجرت‌المثل مورد اجاره در حق او محکوم خواهد شد مگر آنکه ثابت شود تأخیر شروع ساختمان یا عدم استفاده از مورد اجاره در اثر قوه قاهره یا مبتنی بر علل وجهانی خارج از اراده مالک بوده است.

تبصره- در صورتیکه در ملک مورد تخلیه مستأجرین متعددی باشند و موجر تقاضای تخلیه سایر قسمت‌ها را نیز نموده باشد مهلت فوق از تاریخ تخلیه آخرین قسمت شروع خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷- در تمام مواردیکه تخلیه عین مستأجره در نتیجه اجرای حکم یا به ترتیب مقرر در ماده ۱۳ صورت میگیرد باید از طرف دادگاه بدفترخانه تنظیم کننده سند اجاره اعلام شود تا در ستون ملاحظات ثبت اجاره قید گردد.

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸- میزان حق کسب یا پیشه یا تجارت که در این قانون و قوانین دیگر قید شده است بر مبنای اصول و ضوابطی که از طرف وزارتخانه‌های دادگستری و مسکن و شهرسازی تهیه و به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید، تعیین میگردد.

رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹- در صورتیکه مستأجر محل کسب یا پیشه یا تجارت بموجب اجاره‌نامه، حق انتقال به غیر داشته باشد

میتواند منافع مورد اجاره را با سند رسمی برای همان شغل یا مشابه آن بدیگری انتقال دهد.

چنانچه در اجاره‌نامه حق انتقال بغير سلب شده یا اجاره‌نامه‌ای درین نبوده و مالک راضی به انتقال بغير نباشد باید در مقابل تخلیه مورد اجاره، حق کسب یا پیشه یا تجارت مستأجر را بپردازد والا مستأجر میتواند برای تنظیم سند انتقال بدادگاه مراجعه کند. در این صورت دادگاه حکم به تجویز انتقال منافع مورد اجاره بغير و تنظیم سند انتقال در دفترخانه تنظیم کننده سند اجاره‌نامه سابق یا دفترخانه نزدیک ملک (اگر اجاره‌نامه رسمی در بین نباشد) صادر و رونوشت آنرا بدفترخانه مربوط ارسال و مراتب را بموجر نیز اعلام خواهد نمود. مستأجر جدید از هر حیث نسبت بتمام شرایط اجاره قائم مقام مستأجر سابق خواهد بود.

چنانچه ظرف ششماه از تاریخ ابلاغ حکم قطعی منافع مورد اجاره با سند رسمی به مستأجر جدید انتقال داده نشود حکم مزبور ملغی الا خواهد بود.

تبصره ۱- در صورتیکه مستأجر بدون رعایت مقررات این ماده مورد اجاره را بدیگری واگذار نماید موجر حق درخواست تخلیه را خواهد داشت و حکم تخلیه علیه متصرف یا مستأجر اجراء خواهد شد. و در این مورد مستأجر استحقاق دریافت نصف حق کسب و پیشه یا تجارت را خواهد داشت.

تبصره ۲- حق کسب یا پیشه یا تجارت به مستأجر همان محل اختصاص دارد و انتقال آن به مستأجر جدید فقط با تنظیم سند رسمی معتبر خواهد بود.

رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۹ قرائت می‌شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰- تعمیرات کلی و اساسی مورد اجاره که مربوط به اصل بنا یا تأسیسات عمده منصوبه در آن از قبیل دستکاهای حرارت مرکزی و تهویه و آسانسور باشد بعهده موجر است و تعمیرات جزئی و همچنین تزئین و تعمیری که مربوط به استفاده بهتر از مورد اجاره باشد با مستأجر خواهد بود.

رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت

خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۱- رسیدگی به اختلاف بین موجر و مستأجر راجع به تعمیرات با دادگاه است. در صورتیکه موجر تعمیرات کلی مورد حکم دادگاه را در مهلتی که از طرف دادگاه تعیین میشود انجام ندهد مستأجر میتواند برای تسخ اجاره بدادگاه مراجعه کند یا از دادگاه درخواست کند با اجازه داده شود تعمیرات مزبور را بانظارت دائره اجرا انجام داده مخارج آنرا حداکثر تا معادل ششماه اجاره بها بحساب موجر بگذارد.

رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲- هرگاه مستأجر مانع مالک از انجام تعمیرات ضروری شود دادگاه مستأجر را برفع ممانعت ملزم و مهلت مناسبی برای انجام تعمیرات تعیین مینماید. در صورت ادامه ممانعت دادگاه میتواند حکم به تخلیه موقت بنا برای مدت مذکور بدهد. در هر حال مستأجر مسئول خسارتی است که در نتیجه ممانعت از تعمیر بنا حاصل شده باشد.

تبصره - رسیدگی به دعوی مذکور در مادتهای ۲۱ و ۲۲ خارج از نوبت و بدون رعایت تشریفات دادرسی صورت خواهد گرفت و حکم دادگاه قطعی است.

رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۳- اقامه دعوی تخلیه از طرف موجر مانع رسیدگی بدعوی تعمیرات نیست. هرگاه دادگاه حکم به تخلیه مورد اجاره صادر نموده باشد و حکم مزبور قطعی نباشد حکم الزام به تعمیر در صورت فسخ حکم تخلیه به ترتیب مقرر در ماده ۲۱ قابل اجرا خواهد بود.

رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۴- در صورتیکه مستأجر در مورد اجازه حق استفاده از انشعاب آب یا برق یا تلفن یا گاز یا تأسیسات حرارت مرکزی یا تهویه یا آسانسور و امثال آن داشته باشد موجر نمیتواند جز در مورد تعمیرات ضروری آنرا قطع یا موجبات قطع آنرا فراهم نماید مگر اینکه مستأجر بهای مصرف خود را طبق شرایط اجاره پرداخته باشد. در صورت تخلف، دادگاه بدخواست مستأجر فوراً بدون رعایت تشریفات دادرسی موضوع را مورد رسیدگی قرار داده عندالاقضا ترتیب وصل آنرا خواهد داد. دستور دادگاه بلافاصله قابل اجرا است. موجر میتواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ دستور دادگاه به آن اعتراض کند. اعتراض در همان دادگاه رسیدگی میشود و تصمیم دادگاه قطعی است.

تبصره ۱- هرگاه علت قطع جریان برق یا آب یا تلفن و غیره بدهی موجر بسازمانهای مربوط بوده و اتصال مجدد مستلزم پرداخت بدهی مزبور باشد و همچنین در صورتیکه اتصال و بکار انداختن مجدد تأسیسات فوق مستلزم هزینه باشد مستأجر میتواند طبق نظر دادگاه وجوه مذکور را پرداخته و از اولین اجاره بها کسر نماید.

تبصره ۲- تعمیرات تأسیسات و قسمت‌های مشترک آپارتمانهای مشمول قانون تملک آپارتمانها تابع مقررات مربوط به خود خواهد بود.

رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵- هرگاه مالک قصد فروش ملک خود را داشته یا بخواهد وضع ملک را از جهت امکان ایجاد خرابی یا کسر و نقصان در آن، مشاهده نماید و متصرف ملک مانع از رؤیت خریدار یا مالک گردد، مالک یا نماینده قانونی او میتواند برای رفع ممانعت بدادستان یا دادرسی دادگاه بخش مستقل محل وقوع ملک مراجعه کند. دادستان یا دادرسی دادگاه حسب مورد بمأمورین شهربانی یا ژاندارمری و یا مأمورین اجرا دستور میدهد تا خریدار و مالک بمعیت مأمورین ملک را رؤیت نمایند.

تشخیص ضرورت امر در حدود متعارف با مقام صادر کننده دستور است.

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ آقای قائمی بفرمائید.

قائمی - با اجازه آقای رئیس، در ماده ۲ در آخر سطر دوم کلمه ایجاد اشتباه جایی است و اصلاح وجود بوده است (منصوریان - حدوث بهتر است).

قائمی - در ماده ۲ چنین نوشته شده است «هرگاه مالک قصد فروش ملک خود را داشته باشد یا بخواهد وضع ملک را از جهت امکان ایجاد خرابی یا کسر و نقصان» یعنی اینکه برونند بینند اگر لازم است آنجا خراب کنند بقیه بنده وجود یا حدوث باید باشد یک تذکر دیگر هم دارم در صفحه ۱۲ تبصره ۲ «در صورتیکه مورد اجازه بمنظور غیر از کسب یا پیشه» کلمه منظور، منظوری باید باشد و یک «ی» افتاده است.

رئیس - اشتباه جایی است اصلاح میشود. نظر دیگری در ماده ۲۰ نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۰ با اصلاحات جایی که تذکر داده شد، رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۰ قرائت می شود (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰ - رسیدگی بکلیه دعاوی موضوع این قانون در دادگاه بخش بعمل میآید مگر دعاوی راجع بدولت که در دادگاه شهرستان رسیدگی میشود - حکم دادگاه در هر صورت حضوری محسوب و جز در مواردیکه خلاف آن مقرر شده قابل پژوهش است.

تبصره - در موردیکه میزان خواسته در تقاضای تعیین اجاره بهای ماهانه زائد بر چهار هزار ریال نباشد و همچنین در مورد تخلیه اطاقهای استیجاری محل سکنی حکم دادگاه قطعی است.

رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۶ قرائت می شود (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۷ - در مواردیکه حکم تخلیه صادر میشود دادگاه ضمن صدور حکم، مهلتی که از ده روز کمتر و از دو ماه بیشتر نباشد برای تخلیه تعیین مینماید. حکم تخلیه مداری که با اجازه رسمی مقامات صلاحیتدار تأسیس شده در تعطیلات تابستان اجرا خواهد شد.

تبصره ۱ - در مواردیکه حکم تخلیه یا پرداخت حق کسب یا پیشه یا تجارت صادر میشود مهلتهای مذکور در این ماده از تاریخ تودیع یا پرداخت وجه مزبور شروع خواهد شد.

تبصره ۲ - در مواردیکه حکم تخلیه بعلت عدم پرداخت اجاره بها صادر میشود حداکثر مهلت ۱۰ روز خواهد بود.

رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۷ قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۸ - در کلیه مواردیکه حکم تخلیه عین مستأجره یا پرداخت حق کسب یا پیشه و یا تجارت صادر و قطعی میشود موجر مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ حکم قطعی وجه معینه را در صندوق دادگستری تودیع یا ترتیب پرداخت آنرا به مستأجر بدهد والا حکم مزبور ملغی الاثر خواهد بود مگر اینکه طرفین بمدت بیشتری توافق کرده باشند. در سایر موارد نیز چنانچه موجر ظرف یکسال از تاریخ ابلاغ حکم قطعی تقاضای صدور اجرائیه ننماید حکم صادره ملغی الاثر است مگر اینکه بین موجر و مستأجر برای تأخیر تخلیه توافق شده باشد.

تبصره - مدت‌های مذکور در ماده فوق نسبت به احکامی که در زمان اجرای قانون مالک و مستأجر مصوب ۱۳۳۹ صادر و قطعی گردیده از تاریخ اجرای این قانون شروع میشود.

رئیس - در ماده ۲۸ نظری نیست؟
منصوریان - اگر اجازه بفرمائید تاریخ ۱۳۲۹ شمسی را به سال شاهنشاهی تبدیل کنیم میشود سال ۲۰۱۰
رئیس - البته بهتر است خانمها و آقایانیکه باین اصلاح موافقت قیام فرمایند (همه برخاستند) یا اتفاقاً رأی تصویب شد نظردیگری در ماده ۲۸ نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۸ با اصلاحی که بعمل آمد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۸ قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۹ - وزارت دادگستری از بین کارشناسان رسمی عده‌ای را بمنظور اجرای این قانون حداکثر برای دو سال انتخاب و بدادگاهها معرفی مینماید و مادام که تجدید انتخاب بعمل نیامده دادگاهها از کارشناسان مزبور

استفاده خواهند کرد.

طرز تعیین و شرایط انتخاب و میزان حق الزحمه کارشناسان بموجب آییننامه وزارت دادگستری است.

در نقاطیکه وزارت دادگستری کارشناس معرفی ننماید طبق مقررات عمومی مربوط بکارشناسی عمل خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۲۹ قرائت می شود (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۰ - کلیه طرق مستقیم یا غیر مستقیم که طرفین بمنظور جلوگیری از اجرای مقررات این قانون اتخاذ نمایند پس از اثبات در دادگاه بلااثر و باطل اعلام خواهد شد.

رئیس - در ماده ۳۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳۰ قرائت می شود (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۱ - این قانون در نقاطی اجرا میشود که تاکنون قانون مالک و مستأجر مصوب خرداد ۱۳۳۹ در آن نقاط بمرحله اجراء گذاشته شده یا وزارت دادگستری با جلب نظر وزارت مسکن و شهرسازی لزوم اجرای آنرا آنگهی نماید در سایر نقاط موجر و مستأجر برامین قوانین و مقررات عمومی خواهد بود.

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان در این ماده هم سال ۱۳۳۹ را به سال شاهنشاهی تبدیل میکنم میشود، ۲۰۱۰ نسبت به ماده ۳۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۳۱ قرائت می شود (شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۲ - از تاریخ اجرای این قانون، قانون مالک و مستأجر مصوب سال ۱۳۳۹ و سایر قوانین و مقرراتی که مغایر باین قانون است لغو میشود.

رئیس - در این ماده هم سال را به سال شاهنشاهی تبدیل میکنم. نسبت به ماده ۳۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات

آخر لایحه مطرح است آقای منصوریان بفرمائید.

منصوریان - همکاران ارجمند لایحه ۳۲ ماده‌ای

که امروز بتصویب نمایندگان محترم رسید چندین ماه است که در دوره ۴ قانون‌گذاری در جریان رسیدگی است و اینکه در بعضی از روزنامه‌ها نوشته شده است که رسیدگی باین لایحه ۴/۵ سال است که طول کشیده از نظر ما نمایندگان رستاخیز این مطلب صحیح نیست. از چندماه قبل که این لایحه در کمیسیونهای دادگستری و مسکن و شهرسازی مطرح شد باید عرض کنم، نمایندگان محترم عضو کمیسیون‌ها با سکیابی و موشکافی در ساعت‌های ستادی که در بعضی مواقع به بعد از ظهرها هم می کشید و این

ساعت‌های رسیدگی از ده ساعت هم تجاوز کرد باین موضوع رسیدگی کردند (صحیح است) و از آنجا که این لایحه از هر جهت بازو با حقوقی اکثریت مردم بستگی دارد و بیا ۲۷ پیشنهادی که از طرف نمایندگان محترم در شور اول رسید در شور دوم دقیقاً رسیدگی شد و خواسته شما نمایندگان محترم دو موضوع اساسی را که بمصلحت مملکت و مردم نمیدانستند حذف شد یکی از آنها تبصره‌های ۴ و ۵ ماده ۴ بود و دیگری بند ۷ ماده ۴، که عبارت بود از این موضوع که بموجب اختیار داده میشد، صرفاً بمنظور ساختمان جدید با شرایطی و با نقضای مدت اجاره بتواند مورد اجاره را تخلیه کند و با التفات باینکه مشکلات مسکن مانه تهنات رفع نشده بلکه با مشکلات بیشتری هم در این زمینه فعلاً داریم که امیدواریم با کمیسیونهایی که در دولت تشکیل شده و دنبال این کار هستند این موضوع حل شود و ما میتوانیم عرضه مسکن را اگر معادل تقاضا هم نمی‌شود لااقل تا حدی معادل و نزدیک

بآن گردد (احسن است) باین مناسبت در چنین اوضاع و احوالی وجود چنین بندی بهیچ وجه به مصلحت نبود و نمایندگان محترم بآن مخالف بودند و بنده باید عرض کنم که دولت هم باینده نگرانی کامل باین امر توجه کرد و نماینده محترم دولت در کمیسیون این بند را پس گرفت که ما نمایندگان در کمیسیون از نمایندگان دولت تشکر کردیم ولی با تمام این باید عرض کنم که این لایحه یک لایحه ایده‌آل نیست (احسن است) مسلماً هر لایحه دارای نواقصی است منتهی با امکانات موجود باید تطبیق داشته باشد و از طرفی آنچه در این لایحه بیشتر مورد بحث و فحص قرار گرفته مشکلاتی است که از سال ۲۰۱۰ شاهنشاهی (سال ۱۳۳۹) سال تصویب قانون حاکم فعلی از لحاظ قضایی بوجود آمده بود سعی شد که آن اشکالات نیز برطرف شود و قدم بزرگی که مجلس شورای ملی در این لایحه برداشت این بود که روابط موجر و مستأجر بتدریج بطرف اجرای مقررات قانون مدنی سوق داده

شود. بیا توجه باینکه به مستأجرین و متصرفین فعلی هم ضرر و زیانی وارد نکند باین مناسبت در بند ماده ۳ کلیه محلهای سکنی و واحدهای مسکونی که از تاریخ اجرای این قانون باجاره داده میشود بدون هیچ قید و شرطی از شمول این قانون مستثنی گردید و روابط دوطرف بر طبق مقررات قانون مدنی و تابع قرار دادین آنها مقرر شده ما امیدواریم بتدریج مشکلات ما حل شود و ما روزی شاهد این باشیم که از طرف دولت یک ماده واحده ای تقدیم بشود که کلیه قوانین مربوط برباط موجر و مستأجر ملغی الاثر بشود و روابط دوطرف بر اساس قانون مدنی اقدام و اجرا گردد خیلی متشکرم. (احسن).

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - همانطور که همکاران محترم استحضار دارند علی الخصوص که این لایحه یکی از معتبرترین لواهی است که در روابط مردم تأثیر میگذارد و افکار عمومی چه مستأجر وجه موجر که تعدادشان در مملکت ما کم نیست میخواهند ببینند که روابط اینها با همدیگر بچه صورت استوار می شود. باید صراحتاً تذکر داد که ایجاد رابطه سالم حقوقی و قضایی بین موجر و مستأجر نمیتواند مشکل گشای امر مسکن و اجاره باشد این قانونی که تا بحال بعنوان قانون روابط مالک و مستأجر بوده مربوط بسال ۳۴ است و بعلت ضیق مسکن در دوسه سال گذشته تصمیمات آتی گرفته شده بود بعلت ضرورت های وقت از جمله عدم قبول دادخواست برای یکسال در دادگستری و غیره داده شد که استحضار دارید، بهرحال این لایحه در آن موقع که تدوین شده بود باعث فراوان روابط مالک و مستأجر بر اصولی که ذکر شد مقرر گردید، عرض کردم و عرض می کنم و این مطلب را بطور خصوصی بچند نفر از وزراء هم عرض کردم که مشکل فعلی مسکن فقط در مملکت ما جناب آقای بهرون مشکل خرید خانه نیست مشکل اجاره است، وقتی یک موجری با استفاده از این قانون حکم تخلیه یک مستأجر را صادر میکند و یا احداث بنا می کند و یک نفر که از خارج و از ما بوریوت برمیگردد و یا از شهرستانی منتقل می شود باید فکر کنیم که این مستأجر که خالی میکند کجا برود، خالی کردن، یک مطلب است و اینکه مستأجر کجا برود مطلب دیگری است آن مطلب دیگر در سیاست مسکن و شهرسازی دولت است. بنده هیچکدام این مطالب را ندیده ام. این بار دردم است که این مطلب را عرض می کنم و لازم دیدم در کلیات آخر لایحه باز عرض دولت برسانم که اگر در این موضوع فکری نشیند

جنگ تمام سازندگان خانه های غیر شخصی را وادار کردند که ۳۰ درصد از ملکی که میسازند باید باجاره بدهند، شما این قانون را فردا بیاورید و ۶۰ هزار آپارتمان خالی را با قانون مدنی عرضه کنید قیمت را هم عرض نمی کنم همینقدر اگر تکلیفی بیاید قابل مطالعه است و این نظری است که من اصراری هم ندارم، اگر شما ستون آگهی های روزنامه ها را بخوانید می بینید در آنجا آپارتمان فروشی و ملک فروشی نوشته شده و یکدانه آگهی که باجاره بدهند نیست به نگاهها تشریف ببرید نوشته اند اجاره ای نیست و همه فروشی است، اگر با استفاده از این قانون، مالک بحق آمد یک مستأجر را بیرون کرد جامعه باید بفکر این باشد که این آدم کجا برود و خانه اجاره کند و چقدر پول داشته باشد و وقتی هم خواست اجاره کند در صورتی می تواند کند که به دوسه برابر گرانتر اجاره کند که قیمت واقعی نیست، این است که خواستم متذکر شوم که آنچه در گزارشات هم نوشته شده عرضه کم است و بیخاطر همین این مطلب را دوباره تذکر دادم که در سیاست مسکن و شهرسازی آنطور که شنیده ام دولت مشغول فعالیت هست آنچه مسلم است باید باین مسأله تهیه مسکن استیجاری توجه عاجل بشود و از زحمات کمیسیون دادگستری هم تشکر می کنم که در تنظیم روابط مستأجر و موجر اعضای کمیسیونهای مجلس تا آنجائی که میدانم زحمت فراوان کشیده اند و امیدوارم این لایحه در روابط فعلی مالک و مستأجر و مناقشات موهومی که احياناً بوده و بعلت نقص قانون بوده رفع بشود (احسن).

رئیس - آقای دکتر عاملی بفرمائید.

دکتر عاملی تهرانی - جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند در اینجا همکاران گرامی، جناب آقای منصوریان و جناب آقای دکتر دادفر قبلاً تذکیرهای ضروری و لازمی را که درباره این لایحه بود عرض مجلس شورای ملی رساندند حقیقت این است که بین انتظاری که مردم در شهرهای مختلف دارند نسبت بآنچه که می شنوند که مجلس شورای ملی مشغول رسیدگی لایحه مالک و مستأجر است و زحماتی که ما در اینجا می کشیم توافق و هم آهنگی نیست. وقتی مردم میشوند که مجلس شورای ملی یا در مورد دیگری دولت مشغول رسیدگی بکار مالک و مستأجر است انتظار حقه آنها اینست که در نتیجه این رسیدگیا و در نتیجه این صرف وقتها آنچنان شرایطی پیدا بشود که مردم متوسط و پائین تراز متوسط با تخصیص یک جزء معقول و منطقی از درآمد خودشان بتوانند بشکل اجاره بابه شکل

خرید به مسکن دسترسی پیدا کنند این انتظار معقولی است که مردم دارند. ساعت های متوالی چه در جلسه علنی و چه در جلسات کمیسیون دادگستری این موضوع مورد رسیدگی قرار گرفته و نکات حساس و اشکالات قضائی را که همانطور که اشاره شد در دادگاهها مطرح بوده و تجربه شده مورد رسیدگی قرارداد و در متن لایحه هم بطوریکه آمده یک مقدار از مشکلات مردم حل شده و آن مشکلاتی که در مراجعه بدادگاهها داشتند قدری حل شده ولی انتظار عمومی مردم که با پرداخت سهم معینی از درآمدشان خانه ای را اجاره کنید برآورده نشده است و امیدی هم پیدا نشده که این انتظار برآورده شود، بنده خواستم بعنوان یک نماینده این موضوع را اینجا متذکر شده باشم که خود مجلس هم واقف بر این امر هست که این لایحه تمام نکات مربوط به مسکن را حل نکرده و نمی توانسته حل کند. نکات قضائی خاصی را مورد رسیدگی قرار داده و انشاء الله بخشی ناچیز از مشکلات مردم کاسته خواهد شد، بهمین دلیل است که من از این موضوع استفاده می کنم و عرض می کنم که نگرانی واقعی توده های مردم نسبت بمسئله مسکن بعرض برسد. واقعاً این مشکل شماره یک مردم است، جوانانی هستند که بدلیل نداشتن مسکن و بدلیل اینکه امیدی به تهیه مسکن ندارند، یعنی هر طور حساب می کنند می بینند باین حقوقی که می گیرند و باین پس اندازی که دارند، اگر داشته باشند و باین قیمت هایی که برای مسکن هست اصولاً امید نداشتن مسکن برای گروههای بسیاری منتفی میشود. زمین های زراعتی در معرض زمین خواری است، باغها در معرض خشک شدن است، بنده فکر می کردم که چون ساکنین تهران هستم فقط تهران این طور است ولی بر اساس اطلاعاتی که بمن رسیده می بینم که قیمت زمین در غرب و شرق و حتی نقاط دور افتاده در حالی ترقی است، بدلیل اینکه ما درآمدهای زیادی صرف برنامه های عمرانی می کنیم قسمتی از این درآمدها در اختیار مردم قرار میگیرد و چون فعالیت های تولیدی هنوز به آن حد لازمه امکانش فراهم نشده تنها راهی که مانده اینست که مردم پولی را که دارند صرف بکنند و یک زمین بخرند و چند سال بعد به چندین برابر قیمت بفروشند، طیب کارش را رها می کند و میرود زمین میخورد، معلم کارش را رها می کند میرود زمین میخورد و این مسئله زمین دارد مدار زندگی را عوض می کند و این مسئله ایست قابل حل و آنچنان نیست که بگوئیم این مشکل

حل شدنی نیست، و در این مورد راه حلهائی ارائه شده که در اینجا من باز هم بآنها اشاره خواهم کرد، این مسئله قابل حل است و باید هم آنرا حل کنید، کمیسیون تشکیل دادید بسیار خوب باز هم تشکیل بدهید، و این کار را حل کنید و برسید به راه حل اساسی.

امکانات تولید مسکن عبارتست از زمین و سرمایه و اعتبار و نیروی انسانی که فکر کنم در هیچ کشوری روی زمین امکاناتش نامحدود نیست، که هر کس از این امکانات بپیل خودش و هوس خودش که دلش میخواهد از آنها استفاده کند و برای خودش آبارتانهائی خصوصی که بمتنظر اجاره ساخته می شود و بمتنظر تجاری بپخته می شود و فقط متنظرش اینست که گران تمام کند ولو کس سازی بکند تا قیمتش بیشتر شود این امکانات را باید اختصاص به اولویتها بدهیم اول باید برای طبقات کم درآمد، برای کارمندان، برای معلمین برای رفتگران، باید خانه ساخت، خانه هائی که بعد هم بتوانند بایک پنجم درآمدشان آن خانه ها را در اختیار خودشان بگیرند و بخرند اگر از این راه بروید و امکانات کشور را که لامحاله نامحدود نیست تخصیص بدهیم به ضروری ترین نیازمندیها میتوانیم این مشکل را حل کنیم ولی ما امروز راه را برعکس میرویم و امکانات مملکت را در بخش ساختمانی در اختیار گرانترین و گرانفروشان گذاشته ایم و این امکانات را بدون جهت در اختیار کسانی که می خواهند صاحب مال و مکت و سرمایه شوند گذاشته ایم. آنها هستند که میتوانند سیمان ارزان را برای خودشان تخصیص بدهند. آنها هستند که میتوانند آجر را بخودشان تخصیص بدهند آنها هستند که میتوانند اعتبارات بزرگ دولتی را بخودشان تخصیص بدهند و زمینهای را که در اختیار دولت بوده بخودشان تخصیص بدهند. این زمینهای که امروز در اختیار لوکس سازان قرار گرفته زمینهای است که بعد دولت در اختیار این گروهها قرار گرفته اگر این زمینهای که در اختیار این گروهها قرار گرفته است در اختیار ارزان فروشی قرار گرفته بود خیلی از مسائل حل می شد ولی چنین چیزی نشد. دولت بموجب قانون سازمان زمین دارد برای اینکه زمینها را مهار کند و در اختیار خودش بگیرد ولی از فعالیت مشر ثمر این سازمان اگر شما چیزی شنیده اید من هم شنیده ام از زمینها خوب استفاده نمی شود و ما مجوز گرانفروشی بدست مردم داده ایم، بیروفرشی را برای گرانفروشی تعقیب و دستگیر میکنند و جلوی مغازه اش ده جور تابلو آویزان می کنند اتاق اصناف و گروههای دیگر مجازاتش می کنند

اما گرانفروشان زمین و مسکن را نمیدانم چرا مجازات نمیکند کشیکه زمین را میخرد و گرانتر می فروشد نه تنها مجازات نمی کنند بلکه امکانات قانونی را نیز در اختیارش می گذارند. یکی زمینی را ده میلیون تومان می فروشد ولی توی سند ۵۰۰ هزار تومان می نویسد و شما این اجازه را باو داده اید که اینطور بنویسد. شما اجازه میدید که این قیمتهای خلاف را بنویسند. مگر قیمت منطقه ای را کی تعیین می کند؟ چرا قانونی نمی آورید که دولت حق داشته باشد هر مسکنی را که اطلاع پیدا کرد که بقیمت غیر واقعی در سندش ثبت شده دولت حق داشته باشد آن را با ده درصد یا ۲۰ درصد، زیادتریخرد تا جلوی حقه بازی و عدم پرداخت مالیات گرفته شود. چرا ما برای هر چیزی نرخ میگذاریم ولی برای زمین و مسکن نرخ نمیگذاریم تمام مبالغی که بابت زمین و ساختمان و کارگر و مهندس پرداخته قبول کنیم و یک ضابطه بگذاریم ۳۰ درصد ۳۰ درصد اضافه کنیم (یک نفر از نمایندگان - حتی صد درصد) بعد بان مبلغ فروشد اگر ما اساسی غیر از این بگذاریم و هر مجازاتی برای گرانفروشی قائل هستیم در این مسئله هم قائل شویم بسیار بجا است چرا ما در هر مورد نرخ میآوریم جز در مورد ساختمان و زمین؟ بنابراین راه دارد، من اعتقاد این است که اگر ما اساس سیاست را بنفع اکثریت بگیریم بنفع گروههای کم درآمد، میتوانیم مسئله زمین و مسکن را حل کنیم جلوی راههای گرانفروشی و فرار از مالیات را بگیریم، این کارها امکان پذیر است ولی تاکنون قصد این نبوده قصد کمک بعدی است که زمین را احتکار میکنند و بصورت آبارتمان در میآورند که گرانتر بفروشند یعنی ده برابر بیشتر، مثل اینکه تمام امکانات مملکت در اختیار چنین گروههایی قرار گرفته است. اگر اینطور باشد مسئله مسکن حل نمیشود اساس این سیاست را تغییر بدهید و آنوقت خواهید دید خیلی آسان این مسئله حل میشود (احسن).

رئیس - آقای دکتر تجدد بفرمائید.

دکتر تجدد - جناب آقای رئیس، خانم ها، آقایان، امروز شوز دوم لایحه ای در مجلس شورای ملی مطرح است که چشم همه مردم ایران متوجه آنست. سالیانست که مردم ایران در انتظارند که ببینند این لایحه ای که بصورت قانون در خواهد آمد برای آنها چه خدمتی را انجام میدهد و چه گشایشی در کار مشکل مسکن و اجاره نشینی بوجود خواهد آمد. آنچه مسلم است ما میباید کاری بکنیم که با هدفهای انقلابی و

سیاستهای رفاهی جامعه ما منطبق باشد. اگر همه اصول انقلاب ایران را در یک هدف خلاصه کنیم این هدف استقرار عدالت اجتماعی و تأمین رفاه عمومی و جلوگیری از تجاوز افراد بحدوث یکدیگر است.

در باره رابطه مالک و مستأجر از نظر مالک مسئله این است که سرمایه گذاری اش همراه با ایمنی باشد و سود عادلانه ای بدست آورد و ملکی را که اجاره میدهد در پایان مدت بتواند ملکش را تخلیه کند و از نظر مستأجر هم مسئله این است که به تناسب درآمد و موقعیت اجتماعی اش مسکنی بدست آورد و اطمینان داشته باشد در پایان مدت اجاره اگر مسکنش تخلیه شد میتواند مسکن جدیدی را با همان قیمت و یا با اندکی کمتر و بیشتر اجاره کند.

آیا ما این مسائل را در این لایحه حل کرده ایم و مورد توجه قرار داده ایم مسلماً نه ما در این لایحه یک موضوع مهم که تعیین ضوابط و معیارهایی برای تعیین اجاره بهاست هیچگونه توجهی نکرده ایم و آنچه هم که عنوان تجدید نظر در میزان اجاره بها با توجه به درصد خاص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی مستأجر از طرف بانک مرکزی مدنظر نظر قرار داده ایم هنگامی بعنوان یک ضابطه قابل قبول اهمیت دارد که از روز نخست یک مرکز و یا یک سازمانی نرخ اجاره بها را بر اساس معیارها و ضوابطی مشخص کرده باشد.

اگر ما معتقد با استقرار عدالت اجتماعی هستیم موضوع مهمی که لازمست دقیقاً مورد توجه قرار گیرد موضوع ارتباط درآمد افراد با میزان اجاره بهاست که میباید در ماه پرداخت کنند و همانگونه که رهبر مملکت هم اعلام کردند حداکثر هزینه اجاره بها برای فرد یا خانواده ای نباید بیش از بیست درصد یا یک پنجم درآمد ماهیانه آنها باشد مثلاً اگر خانواده ای پنجهزار تومان درآمد دارد ~~حداکثر~~

بسیار هزار تومان آنرا صرف مسکن کند و اگر بیشتر از این مبلغ صرف اجاره بها شود زندگی آن خانواده مختل خواهد شد. در شرایط و اوضاع و احوال کنونی کدام خانواده متوسط و یا کارمند اجاره نشین ایرانی است که محل سکونتش تخلیه شود و قادر باشد محلی را با همان بهای قبلی بیابد و اجاره کند اگر ما بگوئیم که قانون عرضه و تقاضا نرخ کالا را مشخص میکند از نظر کلی یک حرف درستی است و قبول داریم که قانون عرضه و تقاضا یک قانون اساسی و ریشه ای در یک سیستم اقتصاد آزاد است ولی ما نمی توانیم در بازار کنونی مسکن ایران قانون عرضه و تقاضا را حاکم

بدانیم زیرا طبق قانون عرضه و تقاضا قیمت هر کالائی در نتیجه میزان عرضه آن کالا و مقدار تقاضا برای آن کالا بوجود میآید بعبارت دیگر مکانیسم قیمت در دراز مدت بین عرضه و تقاضای کالا تعادل برقرار میکند. اگر عرضه کالائی افزایش یابد و تقاضا ثابت بماند قیمت آن کالا کاهش پیدا میکند یا برعکس اگر عرضه کم شود و تقاضا برای کالائی افزایش یابد قیمت آن کالا ترقی خواهد کرد ولی برای اینکه این قانون مطابقت ترین نتایج را بیار آورد میباید شرایطی وجود داشته باشد. فردیکه وارد بازار میشود میباید همچگونه محدودیت مالی و تکنولوژیکی نداشته باشد و امکانات رفاهت کامل از طرف سازمانهای دولتی فراهم شود ولی در شرایط کنونی که عده ای خانه های ساخته شده را احتکار میکنند و اجاره نمیدهند و یا اینکه بازار مصالح ساختمانی در انحصار عده معینی

است و سیمان کشور را بیشتر صاحبان نفوذ و مجمع سازان و شهرک سازان میبرند و بمصرف میبرسانند قانون عرضه و تقاضا هیچگونه مصداق و کار آئی ندارد البته قانون عرضه و تقاضا یک قانون لایتغیر علم اقتصاد است ولی بشرط اینکه در یک جامعه جریان صحیح اقتصادی وجود داشته باشد. اگر نخود و لوبیا با اندازه کافی باشد ولی عده ای برونه این نخود لوبیاها را مخفی کنند و احتکار کنند و یا اینکه اصولاً برای تولید نخود و لوبیا تسهیلات و امکانات بیشتری را برایشان بخواهند بخصوصی فراهم سازیم بالقوه عرضه هست ولی بالفعل عرضه نیست و در نتیجه بهای نخود و لوبیا بالا

میرود و در اینجا دیگر قانون عرضه و تقاضا حکم نمیکند و یا اینکه وقتی میشنویم در تهران هشتاد هزار خانه خالی وجود دارد ولی مالکانشان اجاره نمیدهند بالقوه خانه هست ولی بالفعل نیست.

در حال حاضر بعزت شکاف عمیقی که در بازار مسکن بین عرضه و تقاضا وجود دارد و ظرفیت تولیدی واحدهای مسکونی هم محدود است و از احتکار مسکن هم جلوگیری نمیشود اگر رابطه آزاد بین مالک و مستأجر و یا بین خریدار و فروشنده ساختمان وجود داشته باشد اجاره بها و بهای ساختمان روز بروز افزایش مییابد و نتیجه ای که بدست میاید درست برخلاف قانون عرضه و تقاضا است زیرا این قانون همانطور که عرض کردم در شرایط خاص نتایج مطلوبی بنفع مستأجرین و یا مصرف کنندگان بیار آورد و این شرایط در بازار مسکن ایران بهیچوجه یافت نمیشود.

آنچه که بیشتر مورد تقاضای مردم است و آنچه که بیشتر مردم از این لایحه انتظار دارند یعنی بهای عادلانه واحدهای مسکونی و اجاره بهای عادلانه است. من نمیدانم

چرا دولت در این باره اقدامی نمیکند و متأسفانه کمیسیونهای دادگستری و مسکن و شهرسازی مجلس شورای ملی هم که این لایحه را در جلسات عدیده مورد شور و بررسی قرار داده اند باین موضوع توجه و عنایتی نکرده اند. اگر دولت نرخ اجاره بها را مشخص کند مالک و مستأجر هر دو راحت میشوند و از بلا تکلیفی بیرون میآیند و مراجعه به دادگستری و مراجع قضائی هم فوق العاده کم خواهد شد. دولت قیمت نخود لوییا و برتقال و موز را معین میکند و هر روز از راديو تلویزیون میشنویم و در جراید میخوانیم که عده ای بجرم گرانفروشی این قبیل چیزها در دادگاههای صنفی محکوم شده اند ولی نمیبینیم که کسی را بجرم گرانفروشی مسکن و یا زیاد گرفتن اجاره بیهام محکوم کنند در اینجا میگوئیم قانون عرضه و تقاضا حاکم است ما آمده ایم در این لایحه موارد متعددی را برای تخلیه مورد اجاره از طرف مالک گذاشته ایم و بطوریکه من تحقیق کرده ام در تهران روزانه بطور متوسط دو سیست درخواست تخلیه از جانب مالکین به دادگاههای ویژه رسیدگی بمسائل مالک و مستأجر تهران میرسد که از این تعداد اطلاع دارم حدود صد و نود درخواست غیر منطقی و بی مورد است و تنها ده درخواست با موازین قانونی مطابقت میکند که پس از تحقیق و بررسی کافی حکم صادر میشود باین ترتیب دادگاه ها در تهران روزانه ۱۲-۱. پرونده مربوط به دعاوی مالکین و مستأجرین را رسیدگی و درباره آنها اقدام میکنند و صدونود مورد دیگر به لحاظ اینکه مالک نتوانسته ادعایش را ثابت کند از دور رسیدگی خارج میشود ولی حقیقت این است که اگر ده مورد هم در روز حکم تخلیه صادر بشود ماهانه سیصد مورد میشود که در برابر خانه ای نیست که عرضه شود و اگر هم هست مستأجر نیازمند قادر به پرداخت اجاره بهای سنگین آن نیست بخصوص اینکه مالکین بعنوان ضمانت و پیش پرداخت مبلغی از مستأجرین دریافت میکنند و رسید نمیدهند و از سوی دیگر اجاره بها را بعیزان چند برابر بالا میبرند ما تیغ قانون مالک و مستأجر را هر قدر تیزتر کنیم بجائی نمیرسیم و مشکلی حل نمیشود ما میباید مسئله مسکن را بطور بنیادی و ریشه ای حل کنیم.

اگر مسئله مسکن بطور بنیادی و ریشه ای حل بشود احتیاج باین قانونهای پرطمطراق نیست که هم وقت مالک و مستأجر تلف شود و هم اینکه دولت دستکهای قضایی مملکت بزمخت بیفتند. اگر مسئله مسکن بطور بنیادی و ریشه ای حل شود مالک و مستأجر خودشان کنار میآیند و کاری بدادگستری ندارند.

اگر مستأجری که در یک محلی نشسته و موجد در

پایان مدت اجازه و یا حتی قبل از پایان مدت اجازه بیاید بگوید که خودم بمورد اجازه احتیاج دارم و یا اینکه دیگر نمیخواهم ملکم را اجازه بدهم و مستأجر هم فکر کند که اگر از آنجا بلند شود میتواند جای دیگری را با همان اجازه بها و یا اندکی بیشتر و کمتر اجازه کند اشکالی پیش نیاید ولی حقیقت این است که مستأجر هنگامی که با حکم قانونی و با بازار و ذوق رساندن بموجد که نمونه هایش را در صفحه حوادث روزنامه ها مرتباً میخوانید از جایش بلند میشود دیگر نمی تواند محلی را با قیمت قبلی پیدا کند و شما میدانید که مستأجرین بیشتر کارکنان دولت و طبقه متوسط و پائین متوسط هستند که غالباً درآمدشان تکافوی اجازه منزلشان را نمیکند (احسنت).

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست ؟ (اظهاری نشد) نسبت به مجموع مواد با اصلاحاتی که در آن بعمل آمد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم. خانم ها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (همه برخاستند) باتفاق آراء تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

رئیس - آقای دکتر شادمان بفرمائید.

دکتر شادمان (وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر) - با اجازه جناب رئیس وظیفه خود و همکاری میمانم از این همه صبر و حوصله و صرف وقت و دقتی که در تدوین قانون جدید فرمودید تشکر بکنم من و همکارانم در جلساتی که شرکت میکردیم از بینظری و بی غرضی و اصلاح لایحه حتی در مواردی میدیدیم که در انتخاب کلمات ابجد و هوز بحثهای زیادی میشد و متوجه شدیم که آنچه مجلس میخواهد، در جهت حفظ منافع قاطبه مردم این مملکت است که خوشبختانه دولت هم در آن جهت قدم برمیدارد و آنچه که اقدام میکند الهام از نظرات و نیات خانمها و آقایان است و کلیاتی که آقایان اینجا فرمودند مد نظر دولت خواهد بود برای مزید اطلاع آقای دکتر عاملی باید عرض کنم که در سراسر جلسات و ملاقاتهایی که نمایندگان باینده و جناب نخست وزیر داشتند اشتیاق آنها را به مسئله مسکن و برنامه دولت در این خصوص مشاهده کردیم و منم این مراتب را بعرض دولت رساندم و با صوابدید جناب آقای رئیس مجلس و موافقت جناب آقای نخست وزیر قرار بر این شد که رؤسای کمیسیونهای دادگستری و مسکن برای مشورت و اطلاع بیشتر چون همانطور که میدانید مسئولیتها همیشه هست و خواهد بود در جلساتی که در نخست وزیری آن کمیسیون

تشکیل میشود رؤسای این دو کمیسیون نیز شرکت خواهند کرد و از سیاست عمومی دولت در این خصوص مطلع خواهند شد، دولت خوشحال خواهد بسود که نظر آقایان علاوه بر اینکه اینجا گفته میشود در درمکنهای دیگر بوسیله آقایان باطلاع سایر نمایندگان برسد و آنچه که حتماً بنام لایحه خدمتان خواهیم آورد انشاء الله مشکل مسکن هم برطرف شود بنده یکبار دیگر تشکر میکنم از این همه عنایت و لطف شما که در خدمت به شاه و مملکتان و مردمان فرمودید.

۸- تقدیم لایحه اعتبار سنوات آتی بوسیله آقای دکتر شادمان وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر.

رئیس - آقای دکتر شادمان بفرمائید.

دکتر شادمان - با اجازه جناب آقای رئیس باستناد بصره ۲ ماده ۲. قانون برنامه و بودجه لایحه اعتبار سنوات آتی طرحهای جدول پیوست جهت بررسی و صدور مجوز قانونی در کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی تقدیم میشود.

رئیس - لایحه به کمیسیون بودجه ارجاع می شود.

۹- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع به موافقتنامه همکاری در زمینه استفاده صلحجویانه

از انرژی هسته ای بین سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت پژوهش و تکنولوژی جمهوری فدرال آلمان

رئیس - گزارش شور اول موافقتنامه همکاری در زمینه استفاده صلحجویانه از انرژی هسته ای بین سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت پژوهش و تکنولوژی جمهوری فدرال آلمان مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز چهارشنبه ۲۷/۱۱/۳۵ با حضور آقای نصیر عصار معاون وزارت امور خارجه لایحه شماره ۶۰۲۸ مورخ ۲۵/۸/۳۵ دولت راجع بموافقتنامه همکاری در زمینه استفاده صلحجویانه از انرژی هسته ای بین سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت پژوهش و تکنولوژی جمهوری فدرال آلمان را که در جلسه روز سه شنبه ۹/۹/۳۵ تقدیم و بشماره ۴۳۸ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون موافقتنامه همکاری در زمینه استفاده صلحجویانه از انرژی هسته ای بین سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت پژوهش و تکنولوژی جمهوری فدرال آلمان **ماده واحده -** موافقتنامه همکاری در زمینه استفاده صلحجویانه از انرژی هسته ای بین سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت پژوهش و تکنولوژی جمهوری فدرال آلمان مشتمل بر یک مقدمه ۱۲ ماده که در تاریخ ۱۳ تیرماه ۲۵۳۵ (۴ ژوئیه ۱۹۷۶) در تهران با امضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - نیره اتهاج سمعی گزارش شورا اول از کمیسیون علوم و آموزش عالی بمجلس شورای ملی

کمیسیون علوم و آموزش عالی در جلسه روز دوشنبه ۹/۱۲/۳۵ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه همکاری در زمینه استفاده صلحجویانه از انرژی هسته ای بین سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت پژوهش و تکنولوژی جمهوری فدرال آلمان را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. **مخبر کمیسیون علوم و آموزش عالی -** دکتر سید علی اکبر فیروز آبادی گزارش شورا اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسه روز شنبه ۳/۴/۳۶ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه همکاری در زمینه استفاده صلحجویانه از انرژی هسته ای بین سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت پژوهش و تکنولوژی جمهوری فدرال آلمان را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - عنایت الله قائمی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای ظفری بفرمائید.

ظفری - جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند لایحه میدانم که کلمه ای چند در مورد انرژی هسته ای صحبت کنم و اهمیت این مسئله را از نظر زندگی آینده ملت ایران مورد بررسی قرار بدهم و بدیهی است ملت ما در طول حیات دراز مدت خودش از حوادث بسیار گذشته و در شمار اندک ملت های دیرینه و کهنسال این جهان بشمار می آید. مسئله ادامه حیات ملت ایران یک مسئله اتفاقی نیست در شرایط گوناگون از فرازونشیب هایی که ما گذشته ایم همیشه بیداری و هشاری و آگاهی بوده است

که موجب ادامه حیات و زندگی ملت ایران و تأمین وسایل و امکانات ادامه این حیات بوده است. زمانی از موجودیت ملت‌مان برای نخستین بار از روی اسبانی که راه کرده بودیم دفاع کردیم. و زمان دیگری شمشرهای آبداده را به کار گرفته و هرزمانی برای ادامه حیات خودمان وسایل لازم را فرادست خودمان آوردیم. جهان مسیر خودش را ادامه داد و در دو قرن گذشته ملت‌هایی از جهان به غنوم و تکنولوژی تازه دست پیدا کرد. متأسفانه این ملل نورسیده از امکانات علمی و تکنولوژی خودشان بر علیه ملت‌های جهان استفاده کردند برخلاف آن زمانهایی که ملت ایران قدرت داشت و درفش حمایتی خودش را بر سر تمامی ملل همسانه می‌گرفت، اینها اسلحه را برای شکافتن سینه ملت‌های ضعیف دیگر بکار گرفتند سرنوشت استعمار در این دو قرن گذشته شاهد روشنی‌ترین مدعا بوده است و امروز ما می‌بینیم که گروهی از همان‌ها که چنین سوابقی برای آن‌ها در تاریخ می‌توانیم پیدا کنیم تحت عنوان باشگاه اتمی دور هم جمع می‌شوند و وضعیت ناهنجاری در که بر جهان تحمیل کرده‌اند می‌خواهند همچنان حفظ کنند و باشگاه اتمی را بهانه قرار داده‌اند برای حفظ قدرت نهاجمی خودشان و برای حفظ موقعیت کنونی‌شان در جهان، بدیهی است کشور ما هرگز در طول تاریخ یک کشور مهاجم نبوده است هرگز نشده است که ما برای درهم پیچیدن طومار زندگی ملل دیگر قدمی برداشته باشیم همیشه نقطه اتکاء و مدافع زندگی ملل دیگر بوده و امروز نیز به لایحه منع گسترش سلاح‌های اتمی پیوسته‌ایم و اینجا نشان دادیم که ما قصد و غرضی از این بابت نداریم ولی غالباً می‌بینیم آنها اینکه خودشان در باشگاه اتمی گرد آمده‌اند. با چنان سوابقی، عملاً با درگیری‌های که قطب‌های مختلف جهان در بیرون با آن روبرو هستند ولی در عین حال برای حفظ منافع عالی‌ه خودشان در باشگاه گرد آمده‌اند کسانی که خودشان اعتماد ندارند بهر حال اظهار بی‌اعتمادی نسبت به دیگران می‌کنند و این نکته‌ای بود که می‌بایستی بهر حال توضیح داده شود استفاده از انرژی اتمی برای ساختن زندگی آینده بشر بطور قطع غیر قابل اجتناب است و بهر حال ما باید در آینده قدرتی داشته باشیم که زندگی آینده‌مان را با آن بسازیم (صحیح است) ولی عملاً اگر بنا باشد به بهانه‌هایی که بایستیم مایه لایحه منع گسترش سلاح‌های اتمی، چنین بهانه‌ای، اصولاً وجود ندارد. از در اختیار گذاشتن چنین تکنولوژی در اختیار ملت ایران خودداری بشود این نظریه گهگاه بصورت تزهایی عنوان شده است. در اینجا

می‌خواهم به اهمیت انرژی هسته‌ای بخاطر اندیشه‌های صلحجویانه که می‌بایستی با پیشرفتی که مابایدان سمت داشته باشیم هرچه بیشتر به آن توجه کنیم و تکیه بان داشته و از امکانات وسیع آن استفاده کرده و در عین حال خود را تجهیز کنیم و قدرت علمی ملت ایران را در این راه مجهز نمائیم و بهر حال باید اطمینان داشته باشیم چه بیاری آنها و چه بدون یاری آنها ما می‌توانیم همچنان با اتکاء بر سازندگی و خلاقیت ملت ایران و با اطمینان به آینده‌ها در دهه‌ها و سده‌ها به حیات ملی و زندگی ملت خودمان ادامه بدهیم و سرفرازیش پیش برویم (احسن است).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأی می‌گیریم خانم‌ها و آقایانیکه موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیون‌های مربوط ارجاع میشود.

۱۰. طرح گزارش شور اول کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به الحاق سه تبصره بماده ۱۲ قانون ثبت اسناد و املاک.

رئیس - گزارش شور اول الحاق سه تبصره به ماده ۱۲ قانون ثبت اسناد و املاک مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز دوشنبه ۲۵۳۵/۳/۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۱۰۸۹۶ مورخ ۲۵۳۵/۱/۱۵ راجع به الحاق سه تبصره به ماده ۱۲ قانون ثبت اسناد و املاک را که در جلسه روز سه شنبه ۲۵۳۵/۱/۳۱ مجلس شورای ملی تقدیم و شماره ۲۲۵ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. لایحه قانون الحاق سه تبصره به ماده ۱۲ قانون ثبت اسناد و املاک

ماده واحده - تبصره‌های ذیل به عنوان تبصره‌های ماده ۱۲ بماده ۱۲ قانون ثبت اسناد و املاک اضافه میشود. **تبصره ۱** از تاریخ اجرای این قانون تا مدت سه سال اشخاصی که اقدام بتقاضای ثبت بنمایند و همچنین مالکینی که ظرف مدت مزبور سند مالکیت خود را از ادارات ثبت

اسناد و املاک دریافت دایند هرگاه ارزش ملک بیش از یک میلیون ریال نباشد از پرداخت ۲۰٪ اضافه حق الثبت معنولی معاف خواهند بود.

تبصره ۲ - در نقاطی که مالک موفق بدرخواست ثبت یا اخذ سند مالکیت نشده است چنانچه ارزش مجموع بلاک‌های مورد تقاضای ثبت و یا املاک ثبت شده هر یک از مالکین سیصد هزار ریال بیشتر نباشد و عدم استطاعت آنان از طرف خودشان اظهار شود از پرداخت کلیه هزینه‌های ثبتی معاف هستند مفاد این تبصره در هر منطقه از طرف وزارت دادگستری مقتضی تشخیص و آگهی شود به موقع اجراء گذاشته خواهد شد.

تبصره ۳ - در صورتیکه مورد تقاضای ثبت مطلق زمین یا زمین مزروعی باشد ادارات ثبت باید از لحاظ قوانین مربوط به وزارت کشاورزی و منابع طبیعی از وزارت مذکور یا واحدهای ذیربط آن وزارت در محل وقوع ملک استعلام نمایند.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - محمد علی ادیب مجلس گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه روز یکشنبه ۲۵۳۶/۱/۲۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه الحاق سه تبصره بماده ۱۲ قانون ثبت اسناد و املاک را مورد رسیدگی قرارداد و بصوبه کمیسیون امور اقتصادی و دارائی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی - ایرج عطارد گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسه روز شنبه ۳۶/۲/۳ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه الحاق سه تبصره بماده ۱۲ قانون ثبت اسناد و املاک را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور اقتصادی و دارائی را تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون دادگستری - عنایت‌الله قائمی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ورود در شور ماده واحده رأی می‌گیریم خانم‌ها و آقایانیکه موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید که متن آخر تبصره ۲ ماده واحده لایحه قانون الحاق سه تبصره به ماده ۱۲ قانون اسناد و املاک بشرح :

(مفاد این تبصره در هر منطقه از طرف وزارت دادگستری مقتضی تشخیص و آگهی شود به موقع اجرا گذاشته خواهد شد) حذف شود.

محمد اسدی نودرصادی سیف‌الدین اهری

رئیس - لایحه و پیشنهاد برای شور دوم به کمیسیون‌های مربوط ارجاع میشود.

۱۱. طرح گزارش شور اول کمیسیون کشاورزی منابع طبیعی راجع به اجازه فروش و اجاره تأسیسات و تجهیزات کشاورزی و دامپروری.

رئیس - گزارش شور اول اجازه فروش و اجاره تأسیسات و تجهیزات کشاورزی و دامپروری مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه روز ۲۵۳۶/۱/۲۸ با حضور آقای دکتر هماونفر معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۶۷۸۰۲ دولت راجع به اجازه فروش و اجاره تأسیسات و تجهیزات کشاورزی و دامپروری را که در جلسه رو پنجشنبه ۲۵۳۵/۹/۲۵ تقدیم و شماره ۴۹۹ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اجازه فروش و اجاره تأسیسات و تجهیزات کشاورزی و دامپروری

ماده واحده - بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی اجازه داده میشود تأسیسات و لوازم و کارخانجات و تجهیزات و ماشین‌آلات، اعم از منقول و غیر منقول و سهام شرکتها و واحدهای تولیدی صنعتی و کشاورزی و زمینهای دایر متعلق بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی مورد استفاده تأسیسات و مؤسسات فوق را که فروش و یا اجازه دادن آنها بمصلحت باشد با تصویب شورای اقتصاد بمقتضای بخش خصوصی بفروشد و یا اجازه دهد و یا با مشارکت

بخش خصوصی مورد بهره‌برداری قرار دهد. ارزیابی مربوط باین دارائی‌ها طبق ضوابطی که بتصویب شورای اقتصاد خواهد رسید توسط کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارت کشاورزی و منابع طبیعی، وزارت امور اقتصادی و دارائی، سازمان برنامه و بودجه انجام خواهد شد.

تصویر ۱- وجوه حاصل از فروش یا اجاره اموال مذکور در حساب جداگانه خزانه‌داری کل در بانک مرکزی ایران نگهداری و با تصویب شورای اقتصاد بمصرف امور کشاورزی و افزایش سرمایه یا وام دولت بانک توسعه کشاورزی ایران و بانک توسعه کشاورزی ایران خواهد رسید.

تصویر ۲- وزارت کشاورزی می‌تواند معاملات مربوط به فروش یا اجاره اموال موضوع این قانون را با رعایت شرایط مندرج در این ماده با تصویب شورای اقتصاد بوسیله بانک توسعه کشاورزی ایران و یا بانک تعاون کشاورزی ایران انجام دهد.

تصویر ۳- آن تعداد از واحدهای انتفاعی که طبق این قانون به اشخاص حقوقی و یا حقوقی فروخته میشود در صورتیکه مشمول مقررات قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی بشوند در موعد مقرر قانون مذکور در بازه آنها اجزا خواهد شد.

رئیس کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی - مظفر جندقی گزارش شوردوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز ۲۵۳۶/۲/۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به اجازه فروش و اجاره تأسیسات و تجهیزات کشاورزی و دامپروری را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آن را به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - محمدعلی ادیب مجلسی
رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ آقای پزشکپور بفرمائید.

پزشکپور - جناب آقای رئیس، همکاران گرامی، من امروز بایکمی از عجیب‌ترین لوایحی روبرو هستم که به مجلس تقدیم شده است و حقیقتاً این را باید عرض کنم بر حسب وظیفه نمایندگی و از اینکه جناب همایونفر، بهرحال معاونت وزارت کشاورزی و منابع طبیعی را دارند، علی‌رغم میل خودم در یک چنین گفتگویی قرار میگیرم. بهرحال چون میدانم ایشان چطور بمسائل

آشنا و با آنها روبرو هستند عرض میکنم یککاش ایشان در معاونت وزارتخانه‌ای فرار بگیرند که با روحیات و خلقیات ایشان هماهنگ تر باشد تا اینکه مسائلی با هماهنگی بیشتری مطرح بشود، چون میدانم که ایشان در واقع تاچه حد نسبت بمصالح عمومی توجه دارند.

بهرحال از اینکه عرض کردم با یکی از عجیب‌ترین لوایح روبرو هستم شاید مجامله و اغراق نگفته باشم و با اجازه ایشان ماده واحده را چند کلمه‌اش را تغییر میدهم و میخوانم یعنی اینکه بنویسید، بدولت اجازه داده میشود تأسیسات و لوازم و کارخانجات و تجهیزات و ماشین آلات اعم از منقول و غیرمنقول و سهام شرکتهای و واحدهای تولیدی و زمینهای متعلق بدولت را بهر کیفیتی که می‌خواهد بفروشد اجازه بدهد و یا واگذار کند یعنی اینکه در لایحه بنویسیم، بدولت اجازه داده میشود تأسیسات و لوازم و کارخانجات و تجهیزات و ماشین آلات را واگذار کند، انجام چنین کاری نسبت باموال عمومی صریحاً مغایر نص صریح قانون اساسی است. اصل ۲۲ قانون اساسی میگوید مواردی که قسمتی از عایدات یا دارائی دولت و مملکت منتقل یا فروخته میشود یا تغییری در حدود و ثغور مملکت لزوم پیدا میکند به تصویب مجلس شورای ملی است و در این لایحه اختیارات کامل و مطلق نسبت باموال عمومی داده شده است چون نوشته شده منتقل یا فروخته می‌شود و مغایر با قانون اساسی است چو اصل ۲۲ قانون اساسی، مسائله نقل و انتقال نسبت باموال دولتی را بآن

درجه از اهمیت دانسته که آنرا در حد تغییر در حدود و ثغور مملکت قلمداد کرده است و نظارت مجلس شورای ملی هم نسبت باین گونه نقل و انتقالات یک امر ضروری میباشد و باین کیفیت اصولاً جناب رئیس مجلس با توجه بمقررات آئین‌نامه و با این کیفیت بدون اینکه در لایحه هیچگونه ضوابط را تعیین کرده باشند بدون اینکه آن تأسیسات و مواردی که وزارت کشاورزی و منابع طبیعی میخواهد بفروشد یا واگذار کند بمجلس گزارش شده باشد و بیوست این لایحه گردیده باشد، اینجا لایحه باین کیفیت یک اختیارات مطلق را برای وزارت کشاورزی ایجاد میکند که تمامی اموال وزارت کشاورزی را اعم از منقول و یا غیرمنقول بفروش برساند و این معارض با اصل ۲۲ قانون اساسی است و اصولاً در شان این جلسه نیست بنابراین با توجه بمطالب و مواردی که عرض کردم که از اهم آن این مسأله خواهد بود، من ابتدعاً میکنم از مقام ریاست مجلس که تانکیمیل و تدوین لایحه صورتی که قابل طرح در جلسه مجلس باشد این لایحه برگردد به

کمیسیون‌های مربوط و پس از رفع نقایص در مجلس مطرح شود زیرا با این کیفیت در شان مجلس نیست که چنین لایحه‌ای را با چنین اختیارات جامع و مانع که مطابق با قانون اساسی نیست بشود مورد شور و بررسی قرارداد بنا بر این به کیفیتی که در این ماده واحده منعکس شده است همانطور که عرض کردم این لایحه هم معارض با اصل ۲۲ قانون اساسی است و هم خلاف قوانین بسیاری است که تا بحال در مورد وزارت کشاورزی و منابع طبیعی از طرف قوه مقننه به تصویب رسیده است زیرا این اموال وزارت کشاورزی و منابع طبیعی اعم از سهام شرکتهای اعم از شرکتهای مختلف اعم از کاخ وزارت کشاورزی و منابع طبیعی، که به این کیفیت برپاشده است، و اعم از اموال غیرمنقول و منقول، هر یک از اینها موجب قانون خاصی اجازه داده نموده است که به وزارت کشاورزی و منابع طبیعی محول بشود یعنی اگر ما خواهیم بررسی کنیم که چه نوع قوانینی بوده است که این اموال منقول و غیرمنقول در اختیار وزارت کشاورزی و منابع طبیعی قرار داده است می‌بینیم که این قبیل قوانین بسیار است بنابراین همکاران گرامی، گذشته از اینکه این ماده واحده معارض با اصل ۲۲ قانون اساسی است مغایر با تمام قوانین مصوبه قبل هم هست چون تصویب هر یک از اینها دلیل و فلسفه‌ای داشته است اگر مجلس شورای ملی، چه خودش

وجه کمیسیونهای آن اجازه داده‌اند، اموالی در اختیار و تصرف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی یا شرکتهای وابسته به وزارت کشاورزی درآید این تصمیم خود دلالی داشته است این دلائل در پیشگاه قوه مقننه مطرح شده و مورد بررسی قرار گرفته است بعد بصورت قانونی آمده این دلیل مورد بررسی قرار گرفته است چه در اینجا وجه در مجلس سنا بعد بصورت قانون درآمده و به توشیح شاهنشاه رسیده و آن قانون اجرا شده و به موجب آن قانون یک قسمتی به مالکیت و تملک وزارت کشاورزی که از مهمترین وزارتخانه‌های دولت است از طرف نمایندگان ملت، به نمایندگی عموم درآمده است و حالا با تصویب این ماده واحده تمامی آن قوانین را منغی الاثر می‌کنیم. دلائلش چیست؟ مجلس باید بداند که چه دلالی وجود دارد و فرض بفرمائید برای مدت زمانی وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بخواهد کاخ وزارت کشاورزی را منتقل کند بموجب این قانون اجازه میدهد که هر وقت مصلحت تشخیص داده شد بتواند اینکار را بکند خیلی تعجب می‌کنم ما چیزی بنام مصلحت نداریم ضوابطش چیست؟ مصلحت را چه کسی تشخیص میدهد؟ این مصلحت را مجلس تشخیص میدهد. آن کاری را که

شما می‌کنید برای نقل و انتقال و فروش اموال مملکت، نمیتواند قانون باشد این مصلحت ضوابطش چیست؟ ضوابط را قوه مقننه و مجلس تشخیص میدهد. یعنی دولت لایحه فروش کاخ وزارت کشاورزی و منابع طبیعی را میآورد به مجلس، که بنا به این جهت و بنا به این فلسفه و منطق و ضرورت ما می‌خواهیم کاخ وزارت کشاورزی و منابع طبیعی را بفروشیم مجلس شورای ملی بررسی می‌کند، می‌سنجد اطراف و ضوابط را، یا تأیید می‌کند یا نمی‌کند. ما چگونه می‌خواهیم این اختیار را بدهیم که برای همیشه تمام اموال منقول و غیر منقول یک وزارتخانه‌ای را از زیر نظارت مجلس شورای ملی و قوه مقننه خارج کنیم! ممکن است بفرمائید اینجا ذکر شده شورای اقتصاد یا مراجع دیگر، مسلماً در این مسأله تردید نیست که هیچ مرجعی نمی‌تواند جایگزین قوه مقننه بشود. ممکن است شما وقتی صورت و فوریت اموال منقول و غیرمنقولی که مورد نظرتان بود که بفروش برسد یا اقداماتی از این قبیل انجام بشود به مجلس شورای ملی می‌آوردید و اجازه مجلس شورای ملی را می‌گیرید یکی از آن ضوابطی که نسبت به آن موارد معین مشخص، معین می‌کنید تأیید شورای اقتصاد هم باشد ولی مگر می‌توان چنین اجازه‌ای و تأییدی را داد؟ این لایحه قبل از اجراء به شورای اقتصاد باید اجراء بشودیه کمیسیون‌های مجلس شورای ملی یعنی اول مصلحت‌اندیشی میکند که کی و چه مناسبت باید اینکارها انجام بگیرد؟ بعد میرود به شورای اقتصاد. گذشته از این مسأله کلی، که عرض کردم و من بعنوان نماینده مجلس شورای ملی و بعنوان نماینده رستخیز چنین مسئولیتی را در برابر شاهنشاه و قانون اساسی و ملت ایران نخواهم پذیرفت که به این لایحه به این کیفیت رأی بدهم بنابراین گذشته از این مسأله کلی، مسائلی بسیار دیگری هم هست. من فکر می‌کنم جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی با توجه به اختیاراتی که دارند و با توجه به محتوای این لایحه که نسبت به قسمت عمده‌ای از دارائی یعنی نسبت به قسمت عمده‌ای از اموال منقول و غیرمنقول که در اختیار وزارت کشاورزی و منابع طبیعی است و با توجه به بند اول ماده ۳ آئین‌نامه داخلی مجلس که وظایف کمیسیون دادگستری را رسیدگی نسبت به لوایحی قلمداد کرده است که مربوط به امور حقوقی باشد چه لشکری و چه کشوری، بنابراین موافقت بفرمائید این لایحه به کمیسیون دادگستری هم برود و در این کمیسیون

دهم اسفندماه ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی) و بموجب تصویبنامه شماره ۵۹۶۲ مورخ ۲۵/۱۱/۵۰۳۵ هیئت وزیران، موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین قسمتی از هزینه ارزی خرید تجهیزات و خدمات نصب نیروگاه برق درخوزستان بین سازمان آب و برق خوزستان با ضمانت دولت شاهنشاهی ایران و شرکت آ.آ. سوئد منعقد گردیده است.

رئوس شرایط اعتبار مذکور بشرح زیر باستحضار میرسد:

— مبلغ اعتبار: ۱۵/۶۱۵/۸۴۲ دلار آمریکائی.

— نرخ بهره: سه چهارم درصد در سال علاوه بر نرخ

پایه در لندن برای سپرده‌های اروپائی LIBOR

— مدت بازپرداخت: ۵ سال

— هزینه اعتبار: یک و یک دوم درصد مبلغ اعتبار به جز یکجا

این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه

کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی)

برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

با تقدیم احترام — از طرف وزیر امور اقتصادی و دارائی —

علی اصغر طباطبائی

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی

باستناد ماده ۲۹ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب

دهم اسفندماه ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی) و بموجب

تصویبنامه شماره ۴۲۱۷/۴ مورخ ۲۷/۱۰/۲۵۳۵ هیئت

وزیران، موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین قسمتی از هزینه

ارزی خرید واحدهای سوم و چهارم بندر عباس بین شرکت

سهامی تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) با ضمانت

دولت شاهنشاهی ایران و شرکت جی‌آی‌تی گروپو —

ایتالیا منعقد گردیده است.

رئوس شرایط اعتبار مذکور بشرح زیر باستحضار میرسد.

— مبلغ اعتبار: ۷۹/۵۰۷/۷۰۱ دلار آمریکائی

— نرخ بهره: ۸٪ در سال

— مدت بازپرداخت: ۵ سال

— هزینه بیمه: ۱/۱۹۲/۶۱۵ دلار آمریکائی

این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه

کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی)

برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

با تقدیم احترام — از طرف وزیر امور اقتصادی و دارائی —

علی اصغر طباطبائی

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی

باستناد ماده ۲۹ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب

دهم اسفند ماه ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی) و بموجب تصویبنامه شماره ۹۴۶۶ مورخ ۲۸/۱۲/۲۵۳۵ هیئت وزیران، موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین قسمتی از هزینه ارزی خرید مولد حرارتی نیروگاه تبریز در تاریخ ۱۸ آوریل ۱۹۷۷ (۲۹ فروردین ماه ۲۵۳۶) بین شرکت سهامی تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) و شرکت ماروبنی ژاپن با ضمانت دولت شاهنشاهی ایران منعقد گردیده است.

رئوس شرایط اعتباری مذکور بشرح زیر باستحضار

میرسد:

— مبلغ اعتبار: ۶/۱۶۵/۳۳۷/۹۶۶ یین ژاپنی.

— نرخ بهره: ۷٪ درصد در سال.

— بازپرداخت: ۱۰ قسط متساوی و متوالی ششماهه.

این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه

کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ (۲۵۳۱ شاهنشاهی)

برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

با تقدیم احترام — از طرف وزیر امور اقتصادی و دارائی

علی اصغر طباطبائی

۱۳ - **قرائت دستور تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه**

رئیس — دستور جلسه آینده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۹۵ روز یکشنبه ۲/۱۸/۲۵۳۶

۱ - گزارش یک فوریتی پرداخت سه میلیارد ریال

برای عمران و نوسازی در مناطق زلزله زده و کمک

به سیزدگان استانهای خرمزگان و آذربایجان غربی و

چهارمحال بختیاری (رای باورقه) شماره چاپ ۵۸۸.

۲ - گزارش شوردوه اسانامه شرکت ملی نفت

ایران (رای باورقه) شماره چاپ ۵۸۵.

۳ - گزارش شوردوه موافقتنامه همکاری اقتصادی و

فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری تونس

شماره چاپ ۵۸۳.

۴ - گزارش شورای اول اجازه پذیرفتن اسانامه اصلاح

شده صندوق بین المللی پول. شماره چاپ ۵۸۶.

۵ - گزارش شورای اول تشدید مجازات موتورسیکلت

سواران متخلف شماره ترتیب چاپ ۵۸۷.

رئیس — با اجازه خانم‌ها و آقایان این جلسه را

ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه

هیجدهم اردیبهشت ماه خواهد بود.

(بیست و پنج دقیقه بعد از ظهر جلسه پایان یافت)

رئیس مجلس شورای ملی — **عبدالله ریاضی**